

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1225) 1973 LIEPOS - JULY 26

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Didieji ir mažieji

Išveivinis gyvenimas taip jau susiklostė, kad atsirado didelės ir mažos kolonijos. Čikaga lietuvių skaičiuoja šimtais tūkstančių, kiti miestai — dešimtimis tūkstančių, treči — tūkstančiais, o ketvirti — šimtais ir dešimtimis. Kolonijų dydžio niekas neplanavo ir negalėjo planuoti. Žmonės važiuojo ten, kur buvo įmanoma ekonomiškai isikurti. Tai buvo pagrindinis motyvas. Išveivijoje ir ekonominio išikūrimo klausimą mažai kas žiūrėjo idealisto akimis, nes pirmoji vėtytė lėmė duona, o ne idealai. Tik prof. K. Pakštas buvo užsimojęs steigti Dausuvą Britų Hondure, kitaip tariant, kolonizuoti lietuviams tam tikrą minėtos šalies plotą. Bet tai buvo perdaug graži idėja, kad galėtų būti įvykdoma. Kolonizuoti kraštui reikia didelių išteklių, kuriuos turi kolonijiniai kraštai. Išveiviams, dargi karo tremtiniams, reikia duonos ir užtvėjos čia pat. Gražiom idėjom nei apsigėrėsi, nei pasisotinsi. Dėlto ir gražioja Dausuvos idėja nedaug kas tesusidomėjo. Visi skubėjo į miestus, į pramonę, kur jau rytojaus dieną galima pradėti dirbti ir tuo būdu sudaryti pagrindą sau ir savo šeimai. Taigi, ir išveivų gyvenime pasitvirtino sena taisyklė "Primum vivere, deinde philosophari" — pirma gyventi, paskui filosofuoti. Išveivų masės susitelkė ten, kur buvo didelė pramonė, teikianti joms kasdieninę duoną.

Susispietę didelėse kolonijose, tautiečiai galėjo steigti ir savo institucijas — religines, kultūrinės, visuomenines. Mažosios kolonijos to neįstengė, o jei ir įstengė, tai nedideliu mastu. Didelėse kolonijose lietuviškasis gyvenimas ir dabar tebėra gana gyvas. Jame dalyvauja žmogus jaučiasi arti savo tėvynės, nes čia randa ir savas šventoves, ir mokyklas, ir teatrus, ir verslus... Yra žmonių, kurie per 20 metų neišmoko gyvenamojo krašto kalbos, nes nereikėjo — gyveno kaip Lietuvoje. Tuo požiūriu gyvenimas didelėse lietuvių kolonijose yra žymiai stipresnis, lietuviškasis pulsas tvirtesnis, ateities galimybės didesnės. Dėlto jau emigruojant iš Vokietijos buvo skleidžiama mintis teltis į jau esamas didesnes lietuvių kolonijas ir jose kurtis. Dauguma ta linkme ir orientavosi, tačiau nevisiškai pavyko. Buvo daug atvejų, kad neužteko darbų dideliuose miestuose ir reikėjo važiuoti į mažesnius, kur tų darbų buvo daugiau. Dėlto šiandieną nieko negalime kaltinti dėl gana didelės lietuvių išsiblaškymo, išikūrimo visai mažose vietovėse, kur bendruomeninis lietuviškasis gyvenimas neįmanomas ir kur lietuviškos ateities gali būti labai trumpa. Tokių padėčių gerai mato mažųjų kolonijų tautiečiai, bet jau nebepajėgia pakeisti savo gyvenimo linkmės, nors pavieniais atvejais ir yra išimčių.

Iš patirties matome, kad didelės kolonijos pajėgia huveikti ir didelių darbus. Jei nebūtų pvz. tokios Čikagos, tikriausiai neturėtume nei operų, nei tokių dainų bei tautinių šokių švenčių. Išveivinis gyvenimas būtų daug skurdesnis. Taigi, didiesiems už tai tenka didi pagarba. Bet tai tik viena medalis pusė. Negalima sakyti, kad mažosios kolonijos nieko vertingo neatlieka. Yra atvejų, kur mažosios kolonijos pralenkia didžiąsias. Pvz. lietuviškos spaudos skaičiams be rėmimo. Yra mažųjų kolonijų, kur nerasi nė vieno tautiečio be lietuviškos spaudos, tuo tarpu didelėse kolonijose jų knibždėte knibžda. Tokioje negausioj Sault Ste. Marie kolonijoje, kur gyvena apie 200 tautiečių, leidinio "Encyclopedia Lituanica" išplatinta žymiai daugiau nei tokiam Toronto, kurio apylinkės valdyba net nesiėmė to darbo. Taip pat lėšų teikime lietuviškiems reikalams, imant proporcingai, nevisuomet pirmąją didžiosios kolonijos. Dažnai mažesnieji ir čia būna uoliesni. Jie, mat, jaučiasi priversti pasistiebt, nes esant mažesniai skaičiui reikia visur daugiau pastangų. Užtat dažnai mažosios kolonijose tokie reiginiai kaip sibirinių trėmimų minėjimas praeina daug išpuodingiau. Tai rodo Otavos ir Londono pavyzdžiai. Didelės kolonijose lengvai įsigila užliūliuojantis pasitikėjimas, apsilėidimas, nerūpestingumas. Mažųjų ir didžiųjų dialektika nuolat primena taisyklę — iš didesnių reikalaujama ir didelių darbų. Pr. G.

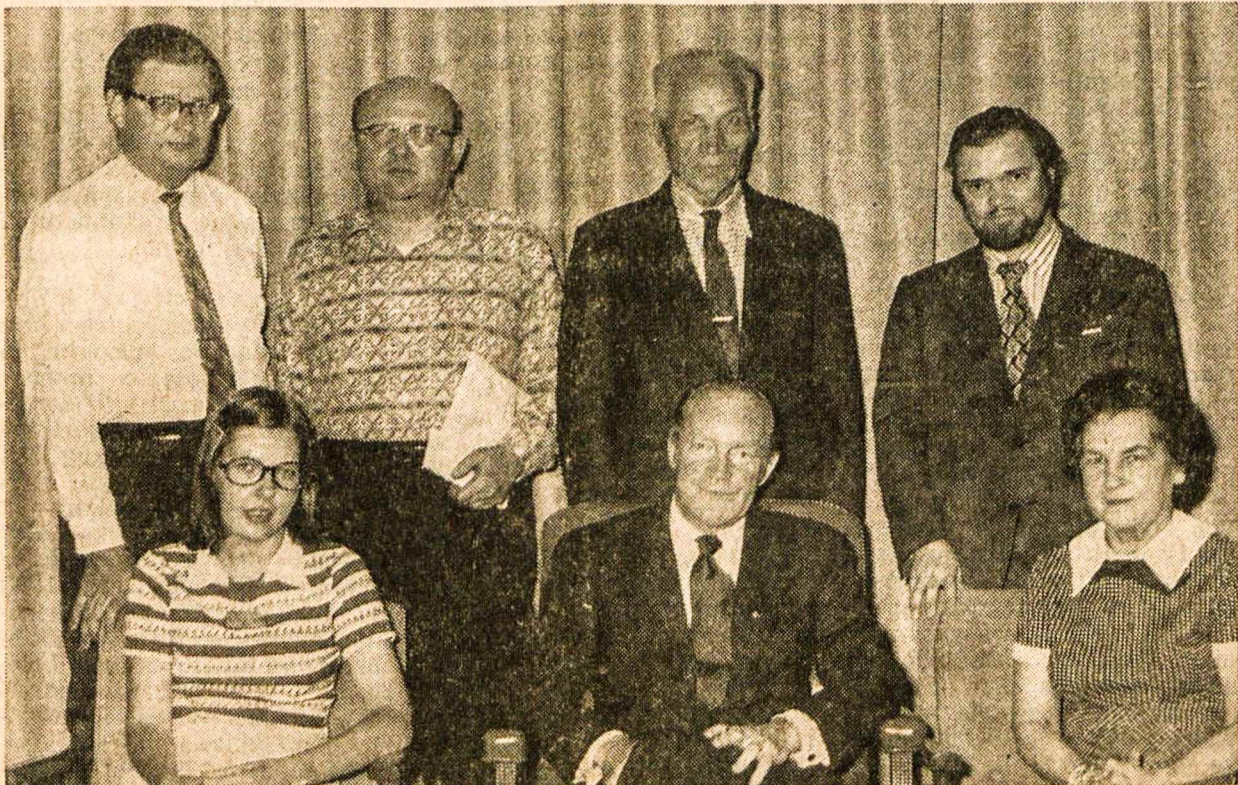
KANADOS ĮVYKIAI

NESAŽININGŲ GYDYTOJŲ BYLOS

Ontario sveikatos ministerio dr. R. Potter pranešimu, provincinė ligoninių ir sveikatos drauda OHIP 1972 m. lapkričio mėnesį turėjo \$47,7 milijono išlaidų. Šiuo metu turimi paskutiniai statistiniai duomenys apima tik tą mėnesį. Pasirodo, tada net 535 gydytojai uždirbo daugiau kaip \$10.000, kai tuo tarpu spalyje tokių gydytojų tebuvo 481. Šiaipjau vidutinis gydytojų uždarbis buvo \$4.530. OHIP draudos vykdomasis direktorius G. Fetherston paskelbė, kad šiemet 75 gydytojų bylos buvo atiduotos ištirti Ontario Gydytojų ir Chirurgų Kolegijai. Iš jų buvo atgauta ir Ontario vyriausybės gražinta \$650.000. Daugeliu atvejų perdidelis užmokescio gydytojai susilaukė dėl netikslių saskaitų išrašų. Tačiau yra ir tokių, kurie samoningai naudojosi apgaule. Tokių gydytojų bylas renka Ontario teisingumo ministerija, turinti net savo specialų kambarį pačioje OHIP draudos būstinėje. Apgaudinėjimas padeda susekti elekttroniniai skaittuvai, registruojantys kiekvieno paciento ligas. Kai pvz. gydytojas pareikalauja atlyginimo už apendicito operaciją, skaittuvai tokia saskaitą atmes, jeigu pacientui jau yra užregistruotas apendicito išpjovimas. Po metų pacientų duomenys išimami iš elektroninių skaittuvų, bet nesunaikinami, kad jais būtų galima pasinaudoti ir ateityje, jeigu kiltų neaiškumų. OHIP drauda taipgi pa-

denigia Ontario gyventojų saskaitas kitose provincijose ir net JAV. Nelaimės ar staigaus susirgimo atveju pilnai apmokamos ligoninių saskaitos, bet už gydymą mokama tik OHIP draudos nustatyta suma. Čia problema sudaro amerikiečių gydytojų saskaitas, kai jie kartais pareikalauja net \$300 daugiau, negu nustatyta suma OHIP draudos kainareizyje.

P. Vietnamo komunistai po 18 dienų paleido du sulaikytus karo paliaubų priežiūros komisijos kanadiečius kapitonus — Ian Patten ir Fletcher Thomson. Spaudos konferencijoje Saigone jėdū išryškino samoningą komunistų taktiką kanadiečiams ir Kanadai pažyminti. Jie buvo sulaikyti 35 mylios į rytus nuo Saigono kartu su dviem vietnamiečiais — vertėju ir automobiliu vairuotoju. Nors automobilis turėjo paliaubų priežiūros komisijos ženklus bei vėliavą, o karnininkai — kanadiškus dokumentus, komunistai juos stengėsi apkalinti špionau. Pakartotinai buvo reikalaujama pasirašyti raštą, kad jėdū komunistų teritorijon atvyko nelegaliai. Per visą suėmimo laiką jie buvo vedžiojami džiunglėmis po Long Khanh ir Phuoc Tuy provincijas. Tokius žygius kanadiečiai turėjo atlikti už nugaros surištomis rankomis, pritvirtintomis prie kilpos ant kaklo. Rankų pakėlimas suverždavo kulpą ir sustabdydavo kvėpavimą. Kpt. Ian (Nukelta į 6-tą psl.)

VLiko pirminko dr. J. K. Valiūno surengtoje spaudos konferencijoje Niujorke. Iš kairės: Rasa Navickaitė, dr. J. K. Valiūnas, "Dirvos" atstovė E. Čekienė; dr. A. Budreckis, "Darbininko" red. kun. Kornelijus Bučmys, OFM, VLiko informacijos vadovas J. Audėnas, Vyt. Strolia

Suomiai suėmė, bet atsiprašė

VLiko pirm. dr. J. K. Valiūnas apie baltiečių veiklą Europos saugumo konferencijoj Helsinky

RASA NAVICKAITĖ

dr. J. K. Valiūnas, grįžęs į Niujorką, lietuvių spaudos atstovams liepos 11 d. papasakojo apie savo žygius Baltijos valstybių reikalais. Čia pateikiu "TŽ" skaitytojams jo informaciją. Birželio 30 — liepos 4 dienomis į Helsinkiję rengiamą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferenciją rinkosi ir Baltijos valstybių atstovai — VLiko pirm. dr. J. Valiūnas, Ulis Grava, latvis iš JAV, Ilmar Pleer, estas iš JAV, Georg Kahar, estas iš Kanados, Pauls Reinhardts, latvis iš Britanijos, dr. Aina Teivens, latvė iš Švedijos, Eglė Zioliūnyte, dr. Petras Vileišis ir dr. Jonas Genys iš JAV.

Spaudos konferencija

Pirmasis baltiečių delegacijos darbas buvo perredagavimas notos, kuri turėjo būti išdalinta konferencijos delegatams. Dr. J. Valiūnas ir U. Grava perėmė pačio teksto paruošimą. Nota ne užligo buvo asmeniškai įteikta beveik visom atstovybėm. Vokas buvo adresuotas užsienio reikalų ministeriams. Notą išvežiojo ir ambasadas keturios mišrių tautybių grupės.

Medžiaga buvo ruošama spaudos konferencijai, naudojantis srašu 460 konferencijoj dalyvaujančių žurnalists. Kiekvienas žurnalistas gavo asmeniškai adresuotą voką su paruoštu pranešimu, lietuvių memorandumo santrauka ir pakvietimu į Pasaulio Baltiečių Santalkos rengiamą spaudos konferenciją bei vaizės liepos 6 d., 1 v. p. n. Baltic Lounge, Inter Continental viešbutyje, kur baltiečiai buvo apsisistoję.

Išikišo rusai

U. Grava per savo įstaigą parūpino keturiem latviams atstovam spaudos kredencijas, kurie leido jiems įeiti į posėdžių sales. Ponai Freimanienai negalėjus atvykti, dr. J. Genys perėmė jos pasą. Kredencialai įgalino atstovus stebėti konferenciją iš balkono su žurnalists. Dailiviai sėdėjo žemiau, bet įvairiomis progomis buvo galima su jais susitikti, pasikalbėti.

Baltiečiai ruošėsi pasimatymams su įvairiais žurnalists, prasidėjo kontaktų užmezgimas su AP, UPI, Reuters ir kitais. Visi delegatai dirbo uoliai. Liepos 5 d., veiklai pradėjus įsibėgėti, įvyko pasikalbėjimas su U. Grava, kurio metu jis papasakojo, kas jam atsitiko liepos 4 d.

Per pietų sesiją U. Grava gavė kvietimą į Rytų Vokietijos atstovybės priėmimą. Tenai, pasimatęs su keliais svarbesniais užsienio reikalų ministrais, kalbėjosi ir su britų Sir Alec Douglas Home, ragindamas jį konferencijoj tarti žodi Baltijos valstybių klausimu. Hume jį nukreipė į sovietų delegatą A. Gromyko.

Uldis Grava, priėjęs prie Gromyko, prisistatė kaip latvis ir garsiai užklausė kodėl Pabaltijio valstybės, kurios turėtų būti

laisvos ir nepriklausomos, tokios nėra. A. Gromyko atsakė, kad Pabaltijys turi pilną laisvę ir jam jokių kitų laisvų nereikia. Prie U. Gravos tuoj prišoko du R. Vokietijos saugumiečiai ir paprašė išeiti iš ambasados. Jis tai padarė.

Policijos veiksmai

Tą pačią dieną, maždaug 10 v. r., pas dr. Valiūną atėjo trys civiliai apsiginę suomių saugumiečiai. Pamatę spaudiniais ir brošiūromis apkrautą kambarį, paklausė, kokia ten medžiaga. Dr. Valiūnas paaiškino, kad tai informaciniai leidiniai, kurie apibūdina religinę padėtį Lietuvoje, žmogaus teises, jų neigimą, ir įteikė keletą leidinių. Saugumiečiai jį kartą su U. Grava suėmė ir nusivedė į policijos darbo kambarį tame pačiame viešbutyje. Ten juos pradėjo klausinėti: kam reikalinga ta medžiaga, kodėl atvykote ir pan.? U. Gravos pasiteiravimą, kas padarė sprendimą su suimti, buvo atsakyta, kad įsakymas atėjo iš pačios viršūnės — vidaus reikalų ministerijos.

Suimtiesiems buvo leista paskambinti į Amerikos ambasada ir grįžti į savo kambarį, bet iš kambario nebuvo leidžiama išeiti. Po trumpo laiko jie buvo vedami į policijos stotį. Pakeliami, susitike keletą dar nesuimtų kolegų, prašė kuo greičiausiai pranešti apie suėmimą Amerikon.

Policijos būstinėje jie susitiko jau ten esančius I. Pleer ir G. Kahar. Buvo atimti pasai, paklausta kodėl atvyko į Helsinkį, ar dalino propagandinę medžiagą. Tardė vyriausias komisaras. Jiems nebuvo pasakyta už ką jie suimti ar kur juos laikys. Jų atsakymai buvo ten esančio vertėjo išversti į suomių kalbą ir užprotokuluoti. Protokolų jie nepasirašė, nes buvo surašyti suomių kalba. Netrukus atgabeno dar keturis suimtus baltiečius.

JAV valstybės sekr. William Rogers nebuvo ambasadoje baltiečių suėmimo metu, tad į policijos būstinę atvyko antrasis sekretorius Terry Dale Hansen. Visi aštuoni buvo nuvežti sunkvežimiu atgal į viešbutį pasiimti reikmenis, o iš ten į kalėjimą, maždaug 20 mylių už miestą. (Dr. P. Vileišis, kuris buvo suimtas paskutinis, liko Helsinkio mieste).

Kalėjime

Kalėjime buvo atimti kaklaraiščiai, diržai, batų šniurėliai. Nuo vieno bandyta atimti stambų žiedą, nes bijota, kad jį parijęs galėtų nusizudyti. Deja, žiedą nuo piršto buvo neįmanoma nuimti.

Pasirodo, kad po U. Gravos pokalbio su A. Gromyko rusai paprašė suomius suimti baltiečius. Spaudos konferencijoje dr. Valiūnas pareiškė savo nusteibimą: "Rusai turi tokią įtaką, kad gali liepti suimti laisvame krašte trijų didžiausių laisvųjų kraštų piliečius, juos laikyti kaip di-

džiausius nusikaltėlius ir pasodinti kalėjimui be jokio apkalzinimo, tik dėl to, kad jie to nori".

Baltiečiai buvo nuvežti į reikiatvial naujas patalpas. Vietutėse nebuvo kėdžių, lovos buvo cemento plokštės, pritvirtintos prie sienų su šokiiais tokiais matracais, paklodėmis. Visi suimtieji laikėsi puikiai. Dr. Vileišio siūlymu, visi sutiko paskelbti bado streiką kaip protestą prieš suėmimą.

Sužinojęs apie suėmimą, dr. Bobelis Čikagoje pradėjo veikti, o Niujorke dr. Valiūno sūnus Julius paskambino šeimos draugui sen. I. Buckley, prašydamas pagalbos tėvo ir kitų suimtųjų paleidimo reikalui. Sen. Buckley paskambino valstybės sekretoriui pavaduotojui, kuris tuoj susisieko su suomių užsienio reik. ministeriu ir pareikalavo, kad paleistų suimtuosius.

Liepos 6 d., 1.20 v. r. buvo pranešta, kad Amerikos piliečiai gali važiuoti į "Marsky" viešbutį, bet kiti turi pasilikti kalėjime. Amerikos piliečiai atsisakė važiuoti, jei nebus paleisti ir kiti suimtieji baltiečiai. 8 v. r. visi buvo penki ar šeši saugumiečių nugalėtoji ir viešbutį (apytikriai 50 metrų nuo kalėjimo), kuriame rado jiems paruoštą puikiausią pusryčių stalą. Policija paaiškino, kad departamentas tokiom vaizēm neturi pinigų ize, tai policijos tarnautojai patys sudėjo lėšas šiem pusryčiams. Baltiečiai padėkojo ir priminė, kad laikosi bado streiko ir paprašė šalto vandens, kurio buvo atnešta.

Policijos sąlygos

Po kiek laiko trys saugumiečiai dr. Valiūnui pranešė, kad visi suimtieji yra laisvi sekančiom sąlygom:

1. Negalite gyventi "Inter Continental" viešbutyje. Ten jų rezervacijos panaikintos.
2. Negalite rengti tai dienai numatytos spaudos konferencijos.
3. Negalite užsiimti jokia politine veikla.
4. Galite išvykti kada norite.

Policijos autobusus suimtuosius nuvežė į "Marsky" viešbutį, kur susitiko ir devintą suimtą asmenį — dr. P. Vileišį. Ten jie buvo laikomi prieš tarptautinę teisę "incommunicado". Skambinantys žurnalists ir kitiems buvo viešbučiu atsakyta, kad jų tenai nėra. Amerikos ambasada užprotestavo, komunikacija buvo sutarkyta.

Priešai ir draugai

Dr. Valiūnas džiaugėsi visos delegacijos veikla. Pranešė, kad buvo daug labai gerų kontaktų padaryta ir užmegzta pažinčių. Žurnalists buvo įteikta tiksli informacija ir netrukus ji pasiekė visą Europos spaudą. Dr. Genys kalbėjo per "National Public Radio", kuris turi 150 radijo stočių JAV-se, o dr. Vileišis rusiškai — per "Radio Liberty".

Dr. Valiūnas taip pat pabrėžė, kad jie buvo tik W. Rogers in-

Pasaulio įvykiai

PRANCŪZIJA VĖL PRADĖJO ATOMINIŲ BOMBŲ BANDYMUS RAMIA. JAME VANDENYNE, Mururoa saloje, 720 mylių nuo Tahiti. Pasaulinis teismas, į kurį kreipėsi Australija, buvo įsakęs Prancūzijai nevykdyti bandymų, kol nebus išstirtas Australijos ir N. Zelandijos skundas, kad prancūzų atominės bombos nuodija šių kraštų atmosferą. Prancūzijos prez. G. Pompidou atmetė teismo reikalavimą kaip nepateisinamą kišimąsi į krašto saugumo reikalus. Aplink Mururoa salą 72 mylių spinduliu buvo paskelbta pavojaus zona, kurios turėjo vengti laivai ir lėktuvalai. Šią zoną pažeidė amerikiečio D. Moodie jachta "Fri" su kelių kraštų protesto reiškejais. Jų tarpe buvo ir atsargon išėjęs prancūzų brigados gen. Jacques Paris de Bollardiere. Kai jachta buvo 22 mylios nuo Mururoa salos, ją sulaukė ir iš pavojaus zonos išvilko prancūzų karo laivai. N. Zelandijos darbiečių premjero N. Kirk vyriausybė pavojaus zonon buvo atsiuntusi savo karo laivą "Otogo" su imigracijos ministriu F. Colman, kuris iš viso ministerių kabineto buvo išrinktas burtų keliu. Laivo kapitonus buvo duotas įsakymas nepaisyti Prancūzijos paskelbtos pavojaus zonos, bet ne pažeisti Mururoa salos 12 mylių teritorinių vandenų ruožo. Karo laivo "Otogo" atsiuntimu N. Zelandijos premjeras N. Kirk tikėjosi sutrukdyti jau trisdešimtą Prancūzijos atominės bombos bandymą, nes prancūzų karo laivų įsikisimas būtų tapęs tarptautiniu incidentu. Prancūzijos vyriausybė nutarė nekreipti dėmesio į teritorinių vandenų pakraštįje plaukiojantį karo laivą "Otogo", motyvuodama faktu, kad tokių laivų jūrininkai yra paruošti apsisaugoti nuo visų galimų pavojų. Po kelių atidėliojimų dėl nepalankių oro sąlygų atominė bomba buvo sušprogdinta. Atominis bandymų atmosferoje šiuo metu vykdė tik dvi valstybės — Prancūzija ir komunistinė Kinija, neseniai virš savo teritorijos sušprogdinusi 15-tą bombą. Atominį ginklų srityje Prancūzija nėra iš tolo negali lygintis su JAV ir Sovietų Sąjunga. Ji taipgi yra atsilikusi nuo Britanijos ir, galimas dalykas, nuo Kinijos. Prancūzijos vykdomi atominiai bandymai tėra prez. G. Pompidou iš velionies De Gaulle paveldėto prestižo reikalas. Tačiau prestižui nedaug tegali padėti atominis arsenalas, kai jį jau yra palaidoję skaudūs pralaimėjimai II D. karo pradžioje, pokarinėje Indokinijoje ir netgi Alžirijoje.

TELEVIZIJOS KOMEDIJA

Watergate incidentą tiriančiam senato komitetui buvęs Baltųjų Rūmų pareigūnas A. Butterfield atskleidė lig šiol nežinomą faktą, kad prez. R. Niksonas ir magnetofono juostas įrašo visus savo telefoninius ir ne telefoninius pokalbius. Komiteto pirm. S. Ervin dabar reikalauja tų juostų, kurios patvirtintų ar paneigtų ateistolo pareigūno J. Dean pokalbius su prezidentu. Iš ligoninės grįžęs prezidentas R. Niksonas pareiškė, kad jis nė negalvoja atstatyti ir žada tęsti darbą, kuriam iširinko amerikiečių tauta. Watergate incidentą taip išpūtė liberalioji spauda, televizija ir demokratų partija, kad jis jau spėjo tapti savotišku farsu. Tai liudija naujas incidentas pačiame komiteto posėdyje, kurį transliavo televizija. Nežinomas asmuo, vaidinantis JAV izdo sekretorių G. Schultz, paskambino telefonu komitetui pirm. S. Ervinui ir pranešė, kad prez. R. Niksonas sutinka parūpinti magnetofono juostas. Sen. S. Ervin šią naujieną tuojau pat paskelbė televizijos žiūrovams ir dargi pridėjo, kad sekančią savaitę jis bus priimtas prezidento. Jis taip pat viešai padėkojo prez. R. Niksonui už bendradarbiavimą. Netrukus paaiškėjo, kad JAV izdo sekr. G. Schultz senatoriui S. Ervinui neskambino, kad pastarasis kalbėjosi tik su kažkokiu pokštiniu. Komiteto pirm. S. Ervin raudonodamas turėjo atsiprašyti televizijos žiūrovus už savo žioplumą. Tokiu nesupratimu būtų lengva išvengti, jeigu komitetas dirbtų be televizijos reklamos ir savo darbo nebūtų pavertęs farsu.

KANADIEČIAI PASITRAUKIA

Taikos priežiūros komisijos darbą P. Vietname beveik visiškai sustabdė kanadiečių pradėtas pasirošimas grįžti Kanadon. Jie dabar tik užbaigia by-

las ir nesutinka pradėti naujų. Kanadiečių grupei vadovavęs ambasadorius M. Gaurin jau grįžo Otavon. Saigone įvykusioj spaudos konferencijoj jis apkalto neobjektyvumu Lenkijos ir Vengrijos atstovus, bet reikė vilti, kad taiką Pietryčių Azijoj užtikrins Sov. Sąjungos ir komunistinės Kinijos interesai, jų abiejų siekiamas suartėjimas su JAV. Lig šiol nepavyko surasti pakaito Kanadai taikos priežiūros komisijoje. Daugumas kraštų atsisakė, išskyrus Braziliją. Vašingtone ir Saigone svarstomas sumanymas keturių valstybių taikos priežiūros komisiją sumažinti iki dviejų. Tokiu atveju turėtų pasitraukti Lenkija arba Vengrija. Tačiau su tokiomis komisijos reforma nesutinka indoneziečiai, kurių sprendimus lig šiol rėmė kanadiečiai.

VIENTYBĖS ŽYGIS

Egipto prez. A. Sadatas ir Libijos karinis diktatorius M. Gaddafi abiejų kraštų sąjungimui buvo pasirinkę rugsejo 1 d. datą, tačiau sąjungimą atidėlioja Egiptas. Prez. A. Sadatas laikosi rezervuotai, nes visi ligšioliniai arabų kraštų sąjungimo bandymai buvo nesėkmingi. Apie 40.000 Libijos arabų automobiliams ir autobusuos buvo pradėję 1.500 mylių žygį į Kairą, kur jie planavo laukti abiejų kraštų sąjungimo. Libijos ir Egipto pasienyje jie išvertė sienos stulpus, sunaikino muitines, bet buvo sulaukyti egiptiečių prie Mersa Matruh miestelio. Prez. A. Sadatas pareikalavo, kad M. Gaddafi sustabdytų savo tautiečių invaziją į Egiptą. Iš tikrųjų šį žygį sustabdė dinamitas — egiptiečių susprogdintas didokas plento ruožas. Diktatoriaus M. Gaddafii įteikto atsisatinimo rašto Libijos revoliucinė taryba nesutiko patvirtinti. M. Gaddafii jau ir anksčiau yra du kartus grąsinęs atsisatydinimu, tad ir ši kartą jo bandymas atsisatydinti, matyt, tereikia diplomatinį spaudimą Egipto prez. A. Sadatui.

SUKILIMAS AFGANISTANE

Italijon gydytis išvykusį Afganistano karalių Zahira Shah nuvertė jo krašto respublika paskelbė jo pusbrolis gen. S. M. Daud. Kariuomenės remiamas, jis perėmė Afganistano valdymą kaip jo prezidentas. Naujajį režimą pirmoji pripažino Sovietų Sąjunga, antroji — Indija. Spėjama, kad su sukilėliais ryšius turėjo ar bent apie sukilimą iš anksto žinojo Sovietų Sąjunga, nes Afganistano kariuomenė yra apginkluota sovietų ginklais ir jai yra būtina sovietų karinė parama ateityje. Karalių nuvertęs naujasis prez. S. M. Daud 1975-63 m. buvo Afganistano premjeru ir pagrindinį dėmesį skyrė santykių gerinimui su sovietais. Jis taipgi yra aršus Afganistano rytinio kaimyno Pakistano priešin. Todėl nenuostabu, kad naujajį režimą taip greit pripažino Indijos premjerė I. Gandhi.

SUEME VADUS

Britanijos kariuomenė suėmė 17 S. Airijos IRA teroristų vadų Belfasto ir Armagh vietovėse. Suimtųjų tarpe yra Belfasto grupės vadas G. Adams su dviem savo pavaduotojais. Kadangi lig šiol kariuomenė IRA vadų negalėdavo susekti, atrodo, informacijų buvo gauta iš paties IRA organizacijos provizorinio sparno. Spaudoje pasirodė žiniu, kad IRA organizacijoj prasidėjo nesutarimai ir kad kariuomenės nariams už tariamus nusizengimus organizacijai buvo atsislyginta šūviais į kojų kelius. Atrodo, tokių sulošintų asmenų šeimos ir išdavė IRA provizorinio sparno vadus kariuomenin.

Tėviškos Ziburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimams ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra.
Aptorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

WATERGATE VAKARŲ VOKIETIJOS

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis V. Vokietijoje

Tokią prekybą vedė V. Vokietijos valdžios koalicija 1972 m. pavasarį. Kaip "T2" skaitytojai turbūt atsimena, kaikiurės rimtesnįjį socialdemokratų ir liberalai nesutiko su kanclerio Brandto užsiimamais vidaus ir užsienio politikoje, bet, negalėdami ją pakreipti pagal savo išmonę, metė savo partijas bei turėtas pareigas valstybėje. Dalis jų perėjo net į opozicijoje buvusias grupes. Dėlto koaliciją sudaranti parlamentarų sumažėjo tiek, kad opozicija nutarė imti valdžią. Tam tikslui 1972 m. balandžio 27 d. buvo balsuojamas parlamente jo pateiktas nepasitikėjimas kancleriu Brandtu. Į pastarojo vietą įsiūlė Krikščionių Demokratų Sąjungos ir opozicijos frakcijos pirmininką Barzelį. Deja, Brandto nuvertimui nesurinko reikalingo skaičiaus balsų. Pasirodė, koalicija buvo papirkusi du opozicijos parlamentarų, kurie sušalė nuo balsavimo arba pabalsavo už Brandtą. Tokiu būdu pastarasis pasilikio ir toliau kancleriu.

Kaip visa tai pateko į viešumą?

Kad iš opozicijos parlamentarų susilaikė nuo balsavimo arba pabalsavo už Brandtą, niekas neabejojo, tik nebuvo žinoma, kas iš jų taip padarė ir dėl kurių priežasčių. Tokia nežinia truko daugiau kaip metus. Visą reikalą viešumai iškėlė vienas iš taip pasielgusių, turbūt, buvęs CDU atstovas parlamente Steiner. Jis tai padarė plačiai paplitusiam savaitiniame žurnale "Quick". Steineris balsavęs už Brandtą, šis simpatizavęs koalicijos Rytų politikai. Be to, nenorėjęs, kad Barzelis taptų kancleriu, nes buvęs išdidus — parlamente nekreipęs į jį dėmesio ir niekad nepadavęs jam rankos.

Už pabalsavimą prieš Barzelį iš socialdemokratų reikalų vedėjo parlamente Wienando Steineris gavo 50.000 markių. Gavęs juos tuoj po balsavimo ir sekancią dieną įnešęs į banką. Be to, jam buvo garantuotas ir kitoks ateities aprūpinimas. Pini-gų gavimo metu matęs pas Wienandą ir antrą tokį pat voką su pinigais.

"Quick" įdėjo ir kvitą. Kiek tenka spresti iš spaudos, už šį nabalavimą Steineris būtų galėjęs gauti ir šimtus tūkstančių. Kad nepereitų į opoziciją, šimtus tūkstančių markių siūlė savo parlamentarui Helmsui liberalai.

Dvigubas agentas

Bet tai dar neviskas. Steineris prisipažino šnipinėjęs R. Berlynui. Į šį darbą įsivėlęs per tą patį Wienandą ir jo pažįstamą bei draugą Bosse, V. Vokietijos priklį rytų zoni. Pagal spaudą, pastarasis bene bus buvęs ir rytų agentas. Tasai Bosse žuvo R. Vokietijoje 1972 m. automobilio nelaimėje. Spauda mano, kad turėjęs žūtį, nes taip reikėjo R. Berlynui. Steineris šnipinėjęs su vietos vokiečių slapto-sios policijos žinia. Šnipinėjęs jau nebūdamas parlamentaru. Mat, dėl jo reikėtų simpatijų koalicijos Rytų politikai į 1972 m. rudens rinkimus CDU neišstatė jo kandidatą ir parlamen-tą. Todėl pasilikęs be tvirtų pa-jamų. Šita padėtimi pasinaudojo R. Berlynas. Pastarasis tepa-

šė žinių apie krikščioniškas grupes. Apie koaliciją R. Berlynas buvo užtikrintai informuotas. R. Berlynas mokėjęs jam po 3.000 markių į mėnesį.

Dėl tokio prisipažinimo koalicija apšaukė jį nesveiko proto žmogumi. Miuncheno universiteto profesorius psichiatras betgi nustatė, kad Steineris yra visiškai sveiko proto vyras. Tęserga tikrai širdies liga.

Aiškina parlamentinė komisija

Į ją įeina parlamente dalyvaujančių partijų atstovai. Žinoma, tai nėra teismas, kuris būna laisvas rinkti medžiagą įrodymams ir vėliau niekieno nevaržomas daryti sprendimus. Ši komisija yra politinis organas. Todėl koaliciją sudaranti partijų atstovai gali šitą reikalą vienai ar kitaip tušuoti, o gal net ir visai užtušuoti. Ar opozicijos žmonės pajęgs atsisipirti anų siekiams, parodys galutinės išvados. Pastarieji kalba apie pilną išaiškinimą, nes, girdi, tai yra demokratijos interesus. Kaikiuri spauda kalba apie reikalą išaiškinti socialdemokratų frakcijos pirmininko Wehnerio ir paties kanclerio vaidmenį. Be to, atrodo, į šią bylą yra ir daugiau įsivėlusiu socialdemokratų bei kitų koalicijos žmonių. Dėlto kaikiuri spauda rašė apie dvokim socialdemokratų partijoje ir kalbėjo apie tai, jog Brandtas turi tą smarvę pašalinti. Jis turįs tai padaryti savo asmens, savo partijos, rinkikų ir parlamentinės demokratijos labui. Bet iki šiol jis apkaltino tik "Quick" žurnalą, kuris iškėlė šį reikalą į viešumą. O kai Wienand prašė partiją kuriam laikui atleisti jį nuo jos reikalų vedimo parlamente, tai vietoje atleidimo šitoji išreiškė jam savo pasitikėjimą ir padėką už gerą reikalų vedimą.

Įrodymai

Iki šiol svarbiausias įrodymas yra minėti Steinerio pareiškimai, banko kvitas apie jo įmokėjimą pinigų sekancią dieną po balsavimo ir klausimų asmenų parodymai. Iškilus tai bylai tuoj kilo kalba apie patikrinimą balsavimo lapelių. Mat, papirktieji turėję ant savo kortelių padėti atitinkamus ženklus, iš kurių būtų galima nustatyti, jog jie tikrai atliko savo pažadą. Bet pasirodė, tai padaryti nebegalima, nes jau daugiau kaip metai po balsavimo kortelės gulėjo neužatpaustuotos ir todėl galėjo būti jau pakeistos. Nors jau ir iš to, kas yra paskelbta spauldoje, galima daryti išvadą, kad įvyko taip, kaip Steineris paskelbė. Tik dar nėra viešai žinoma, kas buvo anas antrasis, kuris taip pat pardavė savo balsą.

Reakcija

Opozicijoje kilo didelė reakcija. Jei ne anie balsų pirkiniai-pardavimai, būtų į valdžią vėl atėjusios krikščioniškosios grupės ir greičiausiai būtų pasilikusios ir sekancią kadenciją. Koalicija nepatenkinta, kad iš viso šis faktas išėjo į viešumą. Tik plačioji visuomenė nesuka sau galvų dėl šitų dalykų. Šiaip tenka pasakyti, kad pats įvykis niekam garbės nedaro. Jau dabar kancleriu lankant kaikiurias vietas, opozicijos žmonės, ypač jaunimas, šaukė viešai, jog kancleriu esąs tik papirkimo dėka.

Amerikiečių savaitraštis "Twin Circle" š.m. liepos 13 d. laidoje atspausdino Paul Scott iš Vašingtono straipsnį, kuriame tvirtina, kad JAV prezidentas R. Niksonas yra linkęs palaikyti R. Europą rusams ("Nixon yields on Eastern Europe"). Straipsnio autorius mano, kad Sov. Sąjungos kompartijos gen. sekretoriaus L. Brežnevo vizito metu Vašingtone buvo pasiekta susitarimo R. Europos klausimu. Toliausiai siekias sutarimas lietus garantavimą pokariųjų R. Europos sienų, įskaitant ir tas teritorijas, kurias užėmė rusų kariuomenė II D. karo metu. Be to, buvo sutarta pripažinti Sovietų Sąjungai teisę laikyti okupacinę kariuomenę R. Europos kraštuose, nes ji esanti reikalinga tvarkai palaikyti. Ta kariuomenė būsianti vadinama "taikos stabilizavimo pajėgomis".

Kad toks svarbus amerikiečių-sovietų sutarimas būtų lengviau priimtas Europoje, Brežnevas su Niksonu esą nusprendė pasinaudoti Prancūzijos prezidento G. Pompidou paslaugomis. Brežnevo vizito tikslas Paryžiuje ir buvęs laimėti Prancūzijos prezidentą numatyti misijai — įtaigoti Europos politikams naująjį Vašingtono - Maskvos sutarimą. O kad G. Pompidou misija būtų lengvesnė, abu didieji pasižadėjo sumažinti savo karines pajėgas Rytų ir Vakarų Europoje. Tuo būdu Maskva ir Vašingtonas išvengtų politinio sprogimo-reakcijos Europoje, sustiprintų taiką, kuri iš esmės būtų sovietinė. O karinių pajėgų sumažinimas, pasak P. Scott, sovietams mažai ką reikštų. Per pastaruosius 18 mėnesių sovietai intensyviai esą didino ir modernino savo kariuomenę R. Europoje. Per pastaruosius 12 mėnesių jie atgabendavo savo daliniam R. Europoje 2000 naujausio tipo tankų. Tuo pačiu metu JAV-es savo tankų skaičių Europoje sumažino — dalį gražino į JAV-es ir šimtus jų pasiuntė į P. Vietnamą.

Ryšium su tuo straipsnio autorius klausia, ar V. Europos vadai ir Atlanto Sąjunga sutiks su planu parduoti savo brolių laisvę R. Europoje už miglotą rusų pažadą išlaikyti taiką ir išplėsti prekybą? Prezidentas Niksonas jau nusprendęs, kad minė-

Rytų Europa atiduota rusams?

Kaikurių laikračių informacijos, samprotavimai ir perspektyvos

tas sutarimas esąs vertas naujos prekybos dolerių ir būsimos taikos vilties.

Kitų balsai

Kiek švelniau, bet irgi ta pačia linkme reiškia savo nuomonę ir "Detroit Free Press" dienraštis 1973. VII. 11 laidoje. Vedamojo autorius rašo:

Rusai pradėjo 35 valstybių konferenciją Helsinkyje ministerio A. A. Gromyko kalba, prašančia Europą sutikti su ideja, kad Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija ir Rytų Vokietija liktų surištos su Sovietų Sąjunga politškai, ekonomiškai ir kariškai. Pagal sovietų sugestiją visiškai turėtų būti užmiršta betkokia užuomina apie Lietuvą, Estiją ir Latviją.

Pasak dienraščio, Europos padalinimas buvo padarytas Berlyno sutartimi ir dviejų Vokietijų priėmimu į Jungtines Tautas. Pavergtų tautų naudai nieko nelaimėta per ištisą ketvirtį šimtmečio trukusį šaltąjį karą.

Nė viena Vakarų valstybė nepadarė ryžto ginklų pasipriešinti Sovietų Sąjungai net ir tais atvejais, kai nesėkmingai sukilo Lenkijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos piliečiai. Su kiekvienais praeinančiais metais laisvės kovos sėkmingumas darosi mažesnis.

Jei taip, kokios belieka ateities galimybės? Vedamojo autorius, atmetęs ginkluoto vakariečių pasipriešinimo galimybę, vienintelę prošauktą sovietų pavergtiesiems kraštams mato geležinės uždangos atidarymą. Esą reikia tą uždangą atidaryti ne tankams, o laisvės idėjoms. Tokia poziciją užėmęs ir JAV valstybės sekretorius, kuris savo kalboje Helsinkyje pareiškęs, esą neužtenka koeležistencijos, reikia palengvinti žmonių kontaktus, pasikeitimą žiniomis, plėsti kultūrinį bei pedagoginį bendradarbiavimą. Tą mintį pabrėžė ir kiti vakariečių užsienio reikalų ministrai — Danijos, V. Vokietijos, Prancūzijos ir Britanijos. (Prie jų reikėtų pridėti ir Kanadą).

Pasak ano vedamojo autoriaus, jau matyti, kad pokalbis su sovietais švelnėja, ir tai duo-

da pagrindo manyti, kad bus įmanoma derėtis dėl žmoniškesnio pavergtųjų traktavimo. Tai esą būtų šoks toks laimėjimas tiems, kurie anksčiau pralaimėjo savo laisvės kovas.

Ano vedamojo mintis yra tipiškai amerikietiška ir humaniška: kas nebuvo iškovota ginklo jėga, gali būti laimėta gražiais žodžiais. Taip manė Rooseveltas ir jam panašūs politikai, bet ir trys dešimtmečiai gražiausių pokalbių to nepatvirtino. Komunistinė sistema yra paremta jėga ir negali būti nuginklauta gražiais žodžiais.

Naujas Miunchenas

Galimas dalykas, kad minėtų laikračių nuomonė apie Baltijos kraštų tylių atidavimą rusams yra pagrįsta. Jeigu ligi šiol per eilę metų nė viena vakariečių valstybė nereikalavo sovietų pasitraukimo iš okupuotų R. Europos kraštų, juo labiau to nereikalaus saugumo konferencijoj. Iš jau pasakytų kalbų Helsinkyje matyti, kad einama prie sovietų imperijos pripažinimo dabartinės ribos, o siūlymas palengvinti pavergtųjų būklę tėra labai maža paguoda, kuri niekad neateis. Juk ar daug gali padėti vilko pažadas būti švelnesniu su pagrobtu žiūriu?

Bet kur ta visa politika veda? Aiškiai — į naują Miuncheną. Ir Britanijos Chamberlainas 1938 m. triumfavo laimėjęs taiką pasitarimuose su Hitleriu Miunchene, bet tas triumfas po keletrių metų tapo didžiausia katastrofa. Ir dabar vakariečiai diplomatai džiaugiasi, matydami sukalbamų rusus, linksta paaukoti pavergtuosius, kad laimėtų "saugumą" Europoje. Čia vėta pačiuoti mintytojo Salvador da Mariaga žodžius:

Nusiginklavimo derybos, kurios ribojasi kiekieby, dydžiais ir ginklų tipais, — daro daugiau žalos nei naudos, nes jos palaiko iliuziją ir nukreipia viešąją nuomonę nuo tikrosios problemos, būtent, nuo tvirtų tikėjimo ir teisingumo vertę ir laisvę kaip vienintelį taikos pagrindą.

Tai labai pagrįstas priminimas politikams, kurie, įsiekdami lengviausio kelio į taiką, yra pasiruošę atiduoti sovietams Ry-

šimt parų karcerio. Girdi? Dešimt parų karcerio.

Erichas buvo išvestas iš enka-vestido patalpos ir įgrūstas į mažą, tamsią patalpą bunkeryje, kur nebuvo jokio baldų. Per dieną gaudavo svarą duonos ir vandens.

Ziauriuose bunkerio sąlygose Erichas susidarė savo pasaulį. Jis paspekšdavo mintyse apie savo praeitį, tėvį, savo mylimą Ušč. Tai stiprino jo dvasia.

1947 m. spalio 30 d. Erichas parašė ilgesnį laišką savo žmonai. Tą laišką slaptai parvežė vienas belaisvis, kuris anksčiau grįžo iš nelaisvės. Jis, tarp kitko, rašė, kad tarp pardsdavusių vokiečių pirmoje vietoje stovi SS karininkai. Jei anksčiau Vokietijos komunistai stoji į nacijų partiją, tai dabar naciai stoji į komunistų partiją.

Pokalbis su enkavedistu

Erichui nesutikus dirbti bolševikų n a u d a i, enkavedistai prieš jį pradėjo žiaurias represijas. Kartą enkavedistas jį plūdo:

— Tu fašistinė kiau!ė! Nežina, kad esi mūsų galioje? Nežina, kad vokiečiai yra purvini pasaulio akys? Mes su tavimi galime daryti, ką tik norime. Ką pasakytum, jei čia ant lėkšės atnešume tavo žmonos ir sūnaus galvas? Manai, kad mes negalime to padaryti? Atsimink, kaip buvo padaryta su Trockiui Meksikoje arba su gen. Miulleriu Paryžiuje!

Erichas sakė:

— Jūs turite daryti, ką norite. Jūs turite jėgą. Aš tai žinau. Bet aš nedirbsiu jums prieš savo kraštą, prieš savo draugus belaisvius.

— Prakeiktas tu, Hartmanai. Kodėl nenori dirbti mums?

Enkavedistai ketėsi. Kiekvienas jų siūlė reikalavimą, kad Erichas dirbtų jų naudai, bet viskas veltui. Panašiai jie elgėsi ir su kitais belaisviais: masinimais, pažadais, propaganda, karceriais, maisto sumažinimas ir t.t.

Enkavedistai žinojo visus Ericho pavadinimus: Bubi, Juoda-sis velnias iš pietų, Karaya pirmasis (Ericho lėktuvo radijo vardas), Bet kartais ir patys enka-vedistai nebuvo tikri, kad Erichas yra tas žymusis lakūnas. Kartą enkavedistas jį paklausė:

— Kodėl tave vadina juodoju velniu? Juk tavo plaukai yra geltoni?

— Aš kurį laiką savo plaukus buvau nusidažęs juodai, — su šypsena atsakė Erichas.

(Bus daugiau)

me sandėryje su sovietais kaip tik nėra. Dėlto Kanados lojalistų sąjūdis teisingai pabrėžia savo skleidžiamuose lapeliuose:

1973 metų Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija turi savyje pradus kitos sutarties su totalizmu ir nesiskaito su mažomis tautomis bei valstybėmis. Derybos yra dvilinkmė gatvė. Prieš išspareigojant betkokią ginklavinimo sumažinimo sutartį pirmoji eilėj reikia laiduoti visų tautų, dabar esančių Sovietų Sąjungos verglų, savarankišką apsisprendimą ir laisvę.

Ms.

A+A

PROFESORIUI AGRONOMUI

JONUI KRISCIŪNUI

Lietuvoje mirus, sūnų VYTAŲ bei kitus jo šeimos narius užjaučiame ir kartu liūdime —

V. M. Vaitkai

A+A

EMILIJAI VINGELIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui VYTAUTUI ir šeimai reikiame gilią užuojautą —

Lydią Grinskytę

Mariją ir Kazys Lingiai

Auksulė Lingytę

Jonas Grinskis

Irena ir Anicetas Zalagėnai

MIELAI MAMYTEI

A+A

EMILIJAI VINGELIENEI

Lietuvoje mirus, sūnų VYTAUTĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame —

Prima ir Bronius Sapliai
Pranė Siminkevičienė

Mūsų kredito unijos nariui

a+a Jurgiui Susčevičiui

mirus, jo žmonai LIDIJAI, dukrai MARIJAI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

NEMELUOJANTI STATISTIKA

AL. GIMANTAS

Zvelgiame į bendrąjį lietuvišką gyvenimą: suvažiavimai, sakrydžiai, stovyklos studijų dienos, seimai, šventės, išvykos, simpoziumai, konferencijos ir t. t. Tai, galima sakyti, visos mūsų kultūrinės, politinės ir socialinės veiklos nugarkaulis. Jei visa tai vyksta gyvenamoje aplinkoje, nesunku pasiekti, bet visai kita padėtis, kai tenka gana dažnai nuvykti į toliau esančias vietas. Gerai, jei lėšos leidžia keliauti lėktuvais, bet dauguma tautiečių keliauja savais autovežimais: viena ar kelios šeimos, pažįstami, bičiuliai. Tai galioja jaunimui ir vyresniesiems. Jei būtų galima sušaukti visas tas mylias, kurias šio kontinento lietuviai suvažinėja bendrojoje vietoje, nebajotina skaičiai siektų milijonus. Beveik kiekvieną metų savaitgalį skriejame greitkeliu, vis skubėdami, kaip kada net ir vėluodami, vienon ar kiton pusėn. Tuo tarpu statistika niekad nemeluoja. Tiek laiko esi kelyje, tiek mylių suvažinėji, nory ar ne, tikėsi ar ne, pats kaltas ar kitas, bet būsi įveltas automobilio nelaimėn. Nereikia čia kartoti vardu ir datų, bet lietuviškų gyvybių praradimas automobilių nelaimėse yra dažnas. Ir tai jau nevisai atsitiktinis reiškinys, liečias jaunus ir senus, vyrus ir moteris, merginas ir vyrus. Statistika nemeluoja!

Daug kalbama apie eismo saugumą keliuose. Kalbama apie nuovargį, nemigą, skubėjimą ir alkoholį. Kas iš to? Girdime tas pastabas ir manome, kad jos skirtos visiems kitiems, tik ne mums patiems. Bet kurios pastabos eismo saugumo reikalais, rašiniai ta tema spauldoje lengvai praplaukia pro mūsų dėmesį, nes esame tvirtai įsitikinę, kad mes viską žinome, nieko naujo apie tai jau neišgirsime, tesiklausome visi tie "blogi ir neatsargūs vairuotojai". O šurpioji statis-

tika mūsų juk neliečia, ne mums ji yra skirta...

Daug prisideda ir naujų, t. y. jaunų vairuotojų skaičiaus didėjimas. Sulauki 16 metų ir turi teisę vairuoti automobilį. Tetu-šiai dažnai patenkina paauglių norus ir perka jaunimui atskirą autovežinį, arba leidžia naudotis šeimos automobiliais. Jaunieji nebūtinai turi būti blogi vairuotojai, bet jų patyrimas prie vairo yra mažas, o drąsa neproporcingai didelė. Tad keliuose ir turime labai daug jaunų vairuotojų, kurie, tiesiai tariant, nėra pasiruošę tai didelei atsakomybei.

Ir vėl statistika nemeluoja! Negali tad piktintis tomis draudros bendrovėmis, kurios kelia draudros kainas jauniems vairuotojams beveik iki astronominių sumų.

Štai, senesniai teko būti beveik liudininku vieno nelaimingo atsitikimo. Važiavo 5 lietuviškes merginos, neturinčios nė 17 metų amžiaus. Įvyko nelaimė. Visai nesvarbu kas kaltas, svarbus tik pats faktas — skauda nelaimė. Dvi buvo sužeistos lengvai, dvi rimtai, penktoji jau trys savaitės gulė ligoninėje be sąmonės, kelių mėnesių senumo automobilis sudaužytas nebe-pataisomai.

Tai skauda pamoka mums visiems — jauniems ir seniems, "blogiems" ir "geriems" vairuotojams. Ypač pastariesiems, kurie vis dar įsitikina, kad "man tai niekad neatsitiks". Drąsa ir pasitikėjimas yra geras dalykas, bet statistiniai skaičiai išimčių nedaro ir liečia lygiai mus visus. Statistiniai duomenys tikrai nemeluoja.

Red. prierasas. Šio rašinio autorius atkreipia skaitytojų dėmesį į šiuo metu padidėjusį skaičių nelaimių, kuriose žuvo šaukai lietuviai jaunuoliai bei jaunuolės. Daugiausia tu nelaimių įvyksta su automobiliais. Visi turėtų padidinti savo atsargumą.

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINELĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 ROUNDSVALLES Ave. — Tel. 537-1442

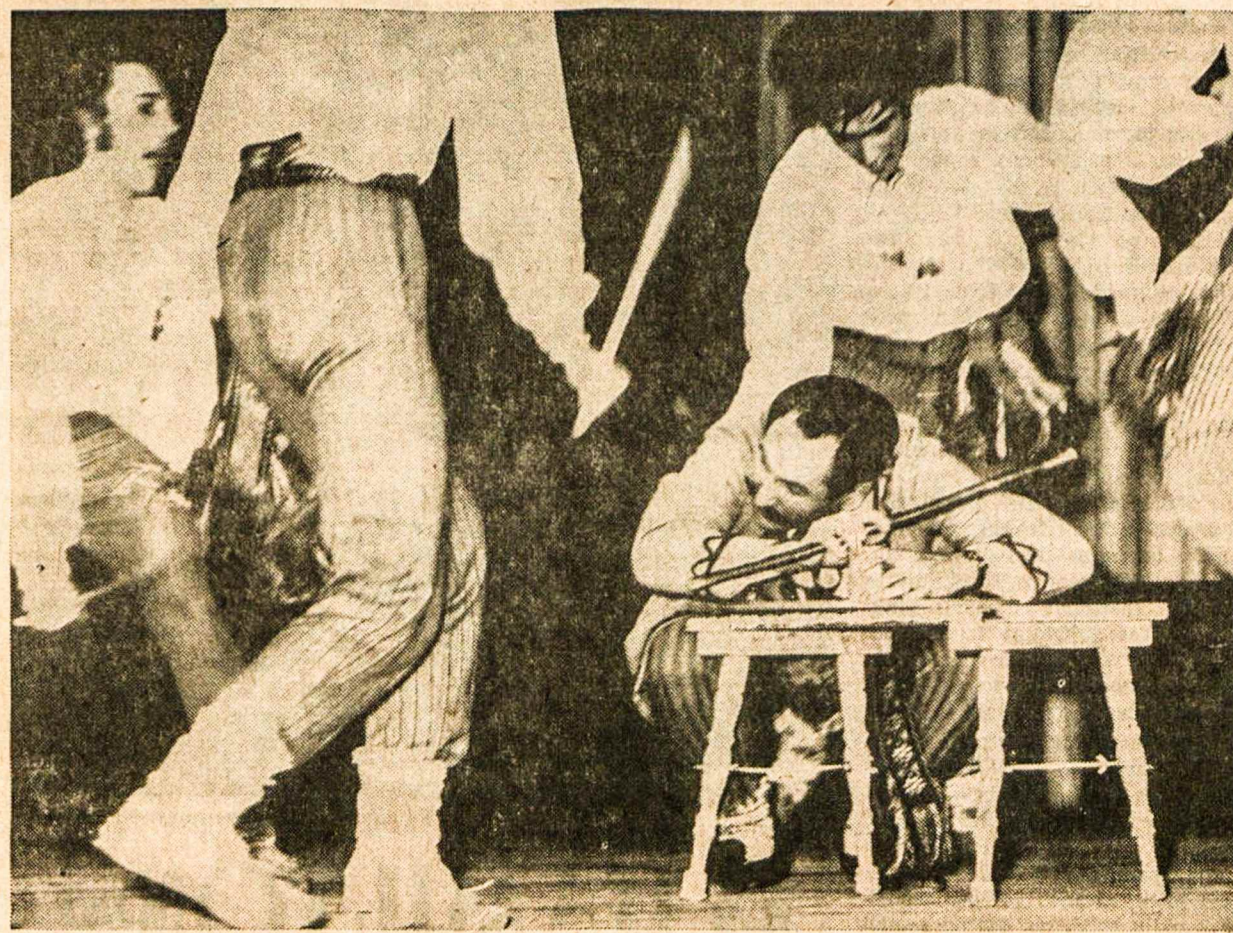
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Pigių ir populiarių knygų leidykla Ballantine Niujorke išleido anglų kalba knygą "Genocidas", kurioje aprašomas 1939-45 m. Autorius — Ward Rutherford.

Savoka "tautžudystė" yra nauja ir gana plati. Nauja, nes senaisiais laikais tokio masinio tautų naikimo nebūdavo, kokie įvyko 20-jo amžiaus pradžioje ir dabar vyksta. Visas pasaulis žino, kad pvz. Stalinas savo raudonojoje imperijoje yra išžudęs dešimtimis milijonų žmonių, sunaikinęs arba perkėles į Sibiro puslankinius plotus Krymo totorius, Pavolgio vokiečius ir kitus. O kiek buvo išžudyta narių kitų tautų, kurias Stalinas buvo paveręs? Ukrainiečiai sako, kad Stalinas tik kolektyvizacijos metu Ukrainoje išžudęs per septynis milijonus žmonių.

Lietuvių kalbos vadove tautžudystė (genocidas) taip aptartas: "Ištisos tautos išnaikinimas". Kitaip ją aptaria komunistai. Dabartiniamie lietuviai kalbos žodyne jie sako: "Gyventojų atskirų grupių išnaikinimas rasiniais ar nacionaliniais (religiniais) motyvais — sunkus nusikaltimas žmonijai, kurį daro imperialistinė buržuazija".

Sunkios piršlio dienos: scena iš "Grandinėlės" koncertų įvairiose lietuvių kolonijose

V. Pranaitis

Kova su Turkijos čigonais

KOSTAS ASTRAVAS

Prieš kelias minutes mano dūšas patyrė staigų, netikėtą baslių ir akmenų krikštą. Priešinio lango viduryje buvo kumščio didumo žvaigždė. Mašinos šonuose buvo keletas įlenkimų. Iš baslių pramušto atsarginio kanisterio pamažu sunkėsi gazolinas. Skubiai nukabinęs kiaurą kanisterį, supyliau gazoliną į galiną uždučio dūšą tanką. Ištuštinęs gazoliną iki paskutinio lašo, iškeliau skardinę virš galvos, rodydamas apačioje slėnyje esantiems čigonams, kurie lakstė į visas puses iš samyžio. Iš visų plaučių sušukau "bakšiš", apšukau kelis kartus ap link galvą ir iš visų jėgų sviedžiau šalin nuo kelio ant akmenų lauko. "Bakšiš" reiškia arabų kalboje dovaną, atseit, galite pasiimti, jei reikia.

Gaila buvo skirtis su skardine, kurios nebuvo galima sutaisyti. Ji man laikė atsarginį kurą keliaujant per Kuvaio, Irako, Irano dykumas. Dabar paskutini kuro patarnavo Turkijos kalnuose. Mašinos lange žvaigždė buvo pačiame centre, todėl netrukė vairuoti. Kažkaip per samyšį nesamoningai autovežimį įmestas radijas gulėjo prie stabdžių pedalų ir pilnu balsu transliavo iš Vienos (Austrijos) radijo stoties rytmietines žinias.

Išlipęs iš mašinos, ant kalvos akmenuoto ir duobėto kelio apžiūrėjau čigonų baslius ir akmenimis aplankstyta dūšą, kuris atrodė kaip Romelio Afrikos korpuso germanų tankas po pirmųjų kautynių. Be visų ką tik minėtų nuostolių, buvau netekęs per staigų Turkijos čigonų užpuolimą vieno svaro geros turkiškos dešros, pusės kepalų ruginės duonos, pusės pilno kavos puodo ir naujo švediško primuso, pirktu Kuvaite arabų bazare. Tiesą, dūšoje turėjau mažą alpinistų primusą, tad per daug nesijaudinau. Pasiėmęs žiūronus, pažvelgiau į slėnį. Ten buvo didelė maišaitis — girdėjosi keiksmai, turbūt buvo ir dantų griežimo. Du čigonų tabūnai, apie šimtas žmonių, gaudė mano išbaitytus asilus ir mano dūšą užgauto kupranugario. Tai buvo didelis, ilgom kojom kupranugaris. Aš, būdamas šešių pėdų augščio, galėjau laisvai vaikščioti po jo papilvę. Visa ta maišaitis atrodė kaip skruzdėlynas. Vienas čigonas, dėvis raudoną turbaną, rankos kumščiu mojavė ir mano pusę, atseit, grasino. Kitoje rankoje laikė virš galvos iškęles muškietą. Mes abu nesijaudinom, žinodami, kad mus skirias nuotolis buvo didelis ir jo kulka negalėjo manęs pasiekti.

Spalvotais drabužiais, kaip kalnų gėlė, apsirengusi čigonė iš džiaugsmo šokinėjo, vienoje rankoje laikydama iš manęs pagrobtą švedišką primusą, o kitoje dešrą. Ji džiaugėsi mano kavos puodu ir duonos kepalu. Aš irgi džiaugiausi ištrūkęs iš velnio nagų su sveiku dūšpo motoru ir neįlenktais šonkauliais.

Prieš savaitę iš Persijos per Azerbaidžano sostinę Tabriz pasukau grubiu keliu į Turkijos miestą Erzerum. Pervaziavęs Erzerum, pasukau kalnų keliais ir kairę Viduržemio jūros ir Sirijos sienos link. Azerbaidžane, Turkijos pusėje, palikau Ararato kalną.

Kelias per šiuos Turkijos kalnus yra akmenimis grįstas, duobėtas ir labai pavojingas. Visą šios kelionės laiką miegojau prie dūšpo, užmaskavęs jį šalia kelio krūmuose, apsiklojęs kupranugario vilnos antklode ir stebėdamas žvaigždes. Taip išlįsint reikėjo būti labai atsargiam, ypač Turkijos ir Persijos kalnuose, nes čia nuo pat pasaulio pradžios yra ir visados bus daug plėšikų. Nors visi keliai yra dienos ir nakties metu patrulinuojami Turkijos žandarmerijos, bet apibūtinu visada pasitaiko. Iš šių kalnų plėšikų yra kilęs ir mums, lietuviams, gerai pažįstamas Džugašvilis-Stalinas. Nubūdęs anksti rytą, pasijutau nesaugus. Greitai užvedžiau motorą ir po pusvalandžio išvažiavau iš kalnų. Pamatęs netoli kelio didelį vandens šaltinį, pasukau iš duobėto kelio pusrūčiat. Nusiprausęs ir pasisėmęs vandens, pavažiavau toliau nuo šaltinio į pušų pavėsį ir pradėjau virti pusrūčiams kavą. Trumpu būdu radijo aparatą nustačiau ankstyvoms žinioms iš Vienos radijo stoties. Baigiant valgyti šaltinio link iš kelio užsuko apie pusšimtis čigonų su visa savo manta, pakrauta ant asilų ir kupranugarų. Sie čigonai, kaip ir visi nomadai, artėjant vasaros karščiams traukė į Azerbaidžano kalnus. Paleidę gyvulius pasiganyti, prie šaltinio pradėjo prausitis, skalbtis ir virti.

Užsidėjęs ant savo kameros telefono objektyvą, padariau keletą gerų nuotraukų, ypač moterų, dešinių kalnų gelių spalvų drabužių. Padėjęs atgal kamerą į dūšą, pastebėjau moteris renkančias akmenis, o vyrus raunant baslius iš netoli esančio gyvuliams saugoti pastatyto gardo. Galbūt jie rengėsi mane užpulti — pagalvojau. Neteko ilgai laukti. Garsiai šaukdama, staiga į priekį išbėgusi čigonė sviedė į mane kumščio didumo akmenį.

Patvė "Lithuania" Lanus mieste, Argentinoje, atidarymas įvyko š. m. balandžio 15 d. Nuotraukoje jos kūmai: Juozas Slušis, Irena Stankevičienė, Aldona Dambraienė, Leopoldas Stankevičius, Valerija Develienė, Teofilus Aliukas

Nuotr. A. Kirstuko

Australijos lietuvių gyvenimas

V. SLOGERIS

1941 m. sibirinius trėmimus pamiršo visų did. miestų bendruomenės. Visi minėjimai pradėti pamaldomis, o po to salšė įvyko minėjimo aktai su pritaikyta programa. Sydnejuje buvo net du minėjimai — vienas gynai lietuvių, rengtas Tautos Fondo Atstovybės, o kitas bendras su latviais ir estais, rengtas Baltiečių Tarybos. Įspūdingiausiai paminėta su kaktis Adelaidėje. Ji buvo surengta vietos Baltiečių Tarybos, kurioj lietuviams atstovauja J. Lapsys, V. Aleksandravičius ir A. Zamoškis. Minėjimo išvakarėse VI. 16 per valdine radijo stotį buvo transliuojama lietuvių, latvių ir estų muzika. Pranešėjas pasiškino apie Sov. S-gos 1941 m. įvykdytas deportacijas Baltijos valstybėse. Sekmadienį padėti prie kare žuvusių paminėjo vainikai, pagerbiant Sibire mirusius ir kovose žuvusius tautiečius. Pats minėjimas įvyko Adelaidės Town Hall, dalyvaujant 1.000 žmonių, iš kurių apie 100 buvo parlamentariai ir kiti augšti svečiai. Minėjimo kalbėtoju buvo Stewart Cockburn, žurnalistas, būvęs spaudos atstovu Vašingtone ir min. p-ko R. Menzies spaudos sekretoriumi. Kalbėtojas nesivaržė ir gan aštriai pasisakė dėl pradinio baltiečių traktavimo Australijoje. Tai buvo didelis moralinis smūgis imigrantams ir juoda dėmė anų laikų valdžiai. Paminėjo, kad dabar gimsta naujos nepriklausomos valstybės Afrikoje, o Pabaltijio valstybės, kurios turį 1.000 metų kultūrą ir valstybiškumą, yra įjungtos į Sov. S-gą. Laisvas pasaulis dėl to nieko nedaro. Paminėjo kalbėtojas ketiną lietuvių susideginimą Lietuvoj. Klausytojai buvo patį patenkinti, kad prelegentas australietis gerai nušvietė mūsų padėtį. Perskaityti užsuojaus pareiškimai ukrainiečių, lenkų, vengrų bendruomenių ir Pavergtų Tautų Komiteto. Priimta rezoliucija, kurioje prašoma Australijos pagalbos kovoję prieš Rusijos okupaciją, įteiktą feder. parlamento nariui C. Hurford, kad perduotų ją Austrafijos min. p-ku G. Whitlam.

Po to įvyko koncertinė dalis, atlikta lietuvių, estų ir latvių chorų. Užbaigta baltiečių himnais. Po programos kvietiniai svečiai buvo pavaišinti. Tą patį vakarą televizija parodė iškilmes prie žuvusiųjų paminklo, o radijo stotis davė netrumpą pranešimą apie minėjimą, kurį pakartotoj rytuojas dieną. Tenka su apgailestavimu paminėti, kad pvz. Sydnejus nors rengia net du minėjimus, bet jų politiški neišnaudoja ir žymesnių australiečių beveik niekad nepakviečia, pasitenkinama tik pasimeldimu ir savitarpio pasiglaudėnimu.

Melburno Lietuvių Namų reikalais vietos spaudą davo rašoma. Tautiečių aišvarst, kaip juos dar geriau patvirtinti, kad duotų kiek pelno. Sydnejiškiui, mačiusiam gražiai sutvarkytus Melburno namus, kur liet. kultūrinis gyvenimas labai gyvai reiškiasi, atrodė, kad viskas gerai, ko dar daugiau norėti?

PLJS Adelaidės sk. valdyba apsiėmė atstovauti Australijos jaunimui kaip centrinis komitetas. Apie tai pranešta PLJS centrui. Laukiama statuto bei tolimesnių informacijų. Užmegztį ryšiai su kr. valdybos jaunimo atstove ir ALB aplinkinių valdybomis. Pasiūlyta: 1. kad PLJS skyrėjas valdybos išrinktų vieną asmenį iš jaunesnės kartos, kuris įeity į ALB kr. v-bą kaip atstovas jaunimo reikalams; 2. kad apyl. v-bos priimtų

Kiek lietuvių Kanadoje?

Dar nėra tikslių duomenų naujausio gyventojų surašymo, kuris įvyko 1971 m., tačiau apytikriai — preliminariniai duomenys jau gauti iš "Statistics Canada" įstaigos. Pagal juos, Kanadoje yra 25.000 lietuvių. Kol kas sužymėtos tik tos provincijos, kuriose gyvena didesni lietuvių skaičiai. Kvebeko provincijoje gyvena 4000 lietuvių, Ontario — 15.000, Manitobos — 1000, Albertos — 2000, Britų Kolumbijoj — 2000. Kitos provincijos visai neminimos, nes jose gyvena labai mažai lietuvių. Sudėjus nurodytus skaičius, išeina 24.000, bet statistikos įstaiga pastebi, kad paimti apvalūs skaičiai, linkstą į artimiausią tūkstantį. Taigi, išeina, kad Kanadoje šiuo metu esama apie 25.000 lietuvių.

Gana skirtingai atrodė 1961 m. gyventojų surašymo duomenys. Tada lietuvių Kanadoje buvo 27.629. Didesniuose miestuose jų skaičiai buvo gana žymūs: Hamiltone — 2.215, Montrealyje — 5.399, Toronte — 8.287, Vankuveryje — 808, Winnipege — 673. Jei gyventojų surašymo duomenys teisingi, tai lietuvių skaičius Kanadoje mažėja.

Kol kas tenka susilaikyti nuo išvadų darymo, nes 1971 m. gyventojų surašymo duomenys dar nėra galutiniai. Reikia palaukti tiksliesnių duomenų, kuriuos "Statistics Canada" žada paruošti šiam rudeniiui. Tada galima bus padaryti ir tikslėsnės išvados. Be to, kaip ir visose stastistikose, taip ir čia, gali būti ir netikslumų.

LJS v-bų pirmininkus kaip pilnateisius LB apyl. v-bų narius; 3. kad būtų įtrauktas LJS atstovas į švietimo komisiją; 4. kad LJS narys įeity į Meno Dienų rengėjų komitetą, ypač jaunimo vakaro programai organizuoti.

ALB krašto valdybos ir apylinkių pirmininkų konferencija Adelaidėje įvyko VI. 9-10 d. d. Dalyvavo kr. v-ba, VLIKo įgal. Australijoj J. Lapsys, "Mūsų Pastogės" redaktorius A. Mauragis, apyl. atstovai iš Adelaidės, Melburno, Kanberos, Geelongo ir L. Valley seniūnijos. Kiek iš vietos spaudos pranešimų matyti, daugiausia laiko buvo pašvesta pranešimams kr. v-bos narių ir apylinkių p-ky ar jų įgaliotinių. Aptarti "M. Pastogės" reikalai. Jos redaktorius prašė paramos skatinant "MP" prenumeravimą ir žinių iš vietos veiklos parūpinimą. Jei nerandama vietos korespondento, prašyti, kad apyl. v-bos tas žinias siųstų "M. P-gei".

Sydnejaus filisterių būrelis paminėjo savo 10 metų sukaktį, suurodamas pobūvį naujose Sydnejaus liet. klubo patalpose. Šis augštąjį mokslą baigusį tautiečių būrelį buvo suorganizuotas Vytenio Sliogero iniciatyva. Būrelis rengia forumus-debatus visokiems aktualiais klausimais. Paskutinio tokio forumo diskusijų tema buvo "ALB krašto tarybos uždaviniai". Be to, būrelis ruošia ir uždarus susirinkimus-pobūvius, kuriuose kas nors iš narių pateikia paskaitą-pranešimą. Siemiet į būrelio valdybą išrinkti: pirmininku — gyd. I. Venclova, vicepirmin. — J. Pullinen, sekretore — dantų gydytoja N. Wallis, išidinknu — d. gyd. K. Bagdonavičius, ryšininke su studentais — V. Bitinaitė. Nors būrelio nariais dar nėra visi Sydnejuje baigę augštąjį mokslą, tačiau jis gana gausus — arti 50 narių.

Naujos knygos. "Nežinomi keleviai", M. M. Slavėnienės poezijos rinktinė. Išleido "Minties" spaustuė, 88 psl. "Baltijos Balsas", Juozo Slavėno apsakymėliai jaunimui. Išleido ir spausdino "Minties" spaustuė Sydnejuje, 72 psl.

Lietuvių muziejus — archyvas Adelaidėje, prieš daugelį metų J. Vana go įsteigtas ir eilė metų jo ypač gražiai tvarkytas, dabar vadovaujamas J. Pyragius gauna vis naujų eksponatų. Taip A. Remelkis dovanoją drožinėją pakelės kopylęty ir 10 rėmų paveikslius. E. Tapauskas atidavė archyviui B. Burako albumą. S. Reivyts davė archyvinės medžiagos. Muzėjus pasipildė stambiais eksponatais — atkurtais Lietuvos kariniais žymenimis (pradedant 1919 m.). Ona Dundienė atliko didžiausią darbą — pasivijo antkečius ir trikampius. Žymenimis apipavidalinti talkino: D. Cibirienė, S. Guscia, J. Langevičius, Br. Lesčius, Mrs. M. Lowell, dail. A. Kudrka ir B. Marmukonis. Iš archyvo pasiūta ALK archyviui Potname, JAV, Australijos lietuvių periodikos komplektai mainais už gaunamą iš jų archyvinę medžiagą. Lietuvių muzėjus-archyvas Adelaidėje oficialiai laikomas turistams lankytina įstaiga ir aplankomas australiečių.

Sydnejaus Lietuvių klubas tautiečių yra gausiai lankomas. Kiekvieną šeštadienį vakarais šokiams groja 4 asmenų orkestras. Veikia valgykla, užkandžių baras, ypač "poker" mašinos, kurios sudaro klubo pagrindinį pelno šaltinį. Valgykla tvarkoma be pelno — savikaina. Baigiama tvarkyti gražiojo patalpo biblioteka-skaitykla. Ten tautiečiai gali įsigyti naujų knygų ir plokštelių. Biblioteka-skaitykla atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais popietinėmis valandomis. Jos vedėjas — mūsų ilgametis knygnešys - kultūrininkas Pov. Alekna.

ALB krašto valdybos lituanistinė biblioteka Melburne gavo iš a. B. Baržio palikimo 96 knygas. Vertingų mokslo knygų padovanoja ir keletas vietos tautiečių. Tos bibliotekos įrengimui Melburno L. Namuose aukėjo: ALB kr. v-ba \$100, Melburno apyl. valdyba ir Soc. Globos Moterų Draugija po \$100. Po \$50 aukėjo E. J. Balčiūnai, H. J. Pleitai, E. A. Seikiai, J. Slamas ir B. Ziedas. Melburne turime tikrai labai duosnių kultūros reikaliui tautiečių.

Kultūrinis pobūvis Geelonge įvyko VI. 30. Programoj lietuvių ir vengrų jaunimo taut. šokiai, skaidrės iš praėjusios Sydnejaus sporto šventės, tautinių šokių ir eucharistinio kongreso. Po to — pasilinksminimas ir sumėtinės vaišės. Taigi, ir nedidelė bendruomenė (arti 400 asmenų) rengia kultūrinius pobūvius savo Liet. Namuose.

Sydnejiškė Rimta Nakutytė pakviesta dirbti kaip lektore į Newcastle universitetą. Turbūt tai pirmoji lietuviė, dirbanti šio universiteto profesoroje. Ji yra gimusi Vokietijoje. 1968 m. baigė NSW universitete humanitarinių m. fakultetą. Taip pat ji gavo ir pedagogikos diplomą. Kurį laiką mokytojaavo gimnazijoje. Šiuo metu baigia ruoštis magistro laipsniui.

Mirė Balys Dičiūnas Adelaidėje. Buvęs kavalerijos viršila. Pasižymėjo kaip visuomenininkas. Buvo ilgametis vietos Caritas vicepirmininkas ir pagrindinis pagalbininkas kun. dr. J. Jutuliui steigiant vietos katalikų centrą — bažnyčią, didelę salę ir gražius paminklus šventoriuje. Buvo visų darbų "spiritus movens".

PAKEITIMAI VYSKUPIJOSE

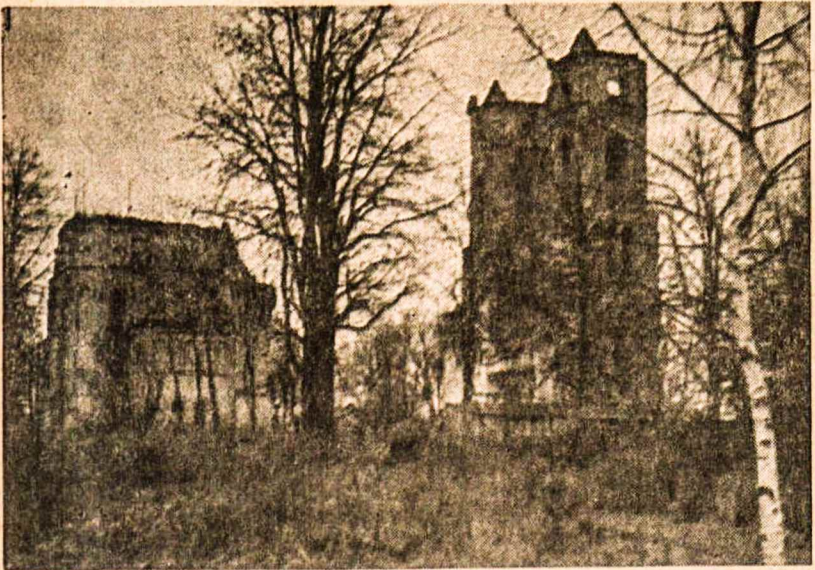
Vatikanas, matyt, gavęs Sovietų Sąjungos sutikimą, padarė porą pakeitimų Lietuvos vyskupijose: Panevėžio vyskupijos apaštališkuoju administratorium paskyrė vyskupą Romualdą Krikščiūną, kuris nuo 1969 m. buvo Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštališkojo administratoriaus vyskupo Juozapo Matulaičio-Labuko pagalbininku; jo vieton su pavadėjimu teise dabar paskirtas Liudas Povilonis, lig šiol ėjęs Telsių vyskupijos apaštališkojo administratoriaus vyskupo Juozapo Pletkaus pagalbininko pareigas. Vysk. R. Krikščiūnas yra gimęs 1930 m., kunigu įšventintas 1954 m. Taigi, jis yra jauniausias lietuvis vyskupas. Vysk. L. Povilonis gimė 1910 m., kunigo įšventinus gavo 1934 m. Vysk. J. Steponavičius, valdęs Vilniaus vyskupiją, ir vysk. V. Sladkevičius, įšventintas Kaščiadorių vyskupijai, tebėra ištremti ir negali eiti pareigų.

NAUJAS MINISTERIS

Liepos 1 d. laidoje "Tiesa" paskelbė trumpą pranešimą: "Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Isaku drg. Mečišlovas Gedvilas atleistas iš Lietuvos TSR švietimo ministro pareigų ryšium su išėjimu į pensiją. Lietuvos TSR švietimo ministrui paskirtas drg. Antanas Rimkus." M. Gedvilas, gimęs 1901 m., šias pareigas ėjo nuo 1957 m. Pagal mažąją enciklopediją Antanas Rimkus yra partinis darbuotojas, ekonomistas ir ekonomijos mokslų kandidatas, gimęs 1933 m., sovietų kompartijos narys nuo 1953 m. Jam teko būti Klaipėdos miesto komjaunimo ir kompartijos sekretorium. Yra baigęs pedagoginį institutą ir maskvinės kompartijos centrinio komiteto tvarkomą visuomeninių mokslų institutą. Nuo 1964 m. dirbo dėstytoju Vilniaus augštojoje partinėje mokykloje ir 1968 m. buvo paskirtas docentu. Kitais žodžiais tariant, A. Rimkus yra karjeros komunistas, partinį išsilavinimą gavęs Maskvoje, jaunesniosios kartos žmogus, kuriuo pasitiki Maskva.

NAFTOS VALYKLA

Vitas Zvirdauskas "Literatūros ir Meno" 22 nr. paskelbė reportažą iš Mažeikių "Naftomiesčio eskizai". Naftos valyklas statybai vadovauja "Centrospectrojaus" tresto Lietuvos skyriaus specializuotos valdybos viršininkas Viktoras Dementjevas ir vyr. inž. Nikolajus Gračovas. Jiedu jau yra pastatę naftos valyklą prie Omsko. Pasak vyr. inž. N. Gračovo, Mažeikiuose bus ne tik naftos valykla, bet ir ištisa chemijos pramonės bazė su keliolika gamyklų, kurių jis suminėjo tik tris — sintetinio kaučuko, padangų, suskystintų dujų. Omske jos buvo pastatytos perarti miesto ir jį užgožė. Vengiant šios klaidos, gamyklos bus statomos keliolika kilometrų nuo Mažeikių, kad nenukentėtų miesto žaluma. Pirmoji naftos perdirstimo linija darba pradės 1976 m., o galutinė visu statybų užbaigai reikės apie dešimtmečiui. Šiuo metu jau yra nutiesta beveik 10 km vamzdžių, kuriais naftos atliekos tekės į Baltijos jūrą. Prie tų vamzdžių bus prijungta ir visa Mažeikių kanalizacija. Antroji vamzdžių linija tiesiama į Klaipėdą, kur dyzelinio kuro laukia tanklaiviai. Kai V. Zvirdauskas priminė, kad žmonės vis dar jaudinasi dėl valyklos atliekų, vyr. inž. N. Gračovas atsakė: "Nesu visai kompetentingas. Tačiau, mano akimis žiūrint, nėra nieko baisaus.

Taip dabar atrodo Sintautų šventovė, sugriauta 1944 metais vokiečių artillerijos švedinių ir iki šiol neatstatyta. Nuotrauka daryta 1972 m.

Septyni lietuvių bės nuošimčiai

Lietuviai daug investuoja į lietuvių bės savo laiką, darbą ir pinigais. Šių investavimų palūkanos ligi šiol buvo lietuvių bės išlaikymas ir gal net augimas išsiviejoje. Dabar galima pridėti ir 7% piniginio investavimo augimą prie šių palūkanų. Tėvai pranciškonai Niujorke baigia ilgai laukto Kultūros židinio statybą. Kelįą pastoja dvi problemos: reikia dar suteikti virš \$100,000, ir parduoti senąsias Tėvų pranciškonų palatas. Tos dvi problemos tapo atsakymu į klausimą — "Kaip užbaigti Kultūros židinio statybą?" Niujorko miesto remiama jaunimo organizacija išnomojo senojo vienuolyno pagrindinį pastatą. Faktas, kad tas išnomojimas atneš apie \$10, 000 neto metinių pajamų, privėdė prie pastatų pardavimo. O Tėvai pranciškonai juos parduodami išdavė \$120,000 hipoteką (mortgage). Čia

St. Catharines, Ont.

TRADICINĖS JONINĖS, rengtos skautų rėmėjų komiteto ir skautų vadovybės, praėjo pakilioj nuotakoj. K-to pirm. A. Šetikas pradėjo pasveikino Jones, Jonus, svečius ir paprašė atstoti. Lietuvaitės, apsirergusios tautiniais drabužiais, prisegė jiems po rožę. Sekė muz. A. Mikulskio žodis. Labai gaila, kad rašančias šias eilutes toli buvo ir negirdėjo žodžių, bet girdėjo, kad publika plojo. Prasidėjo koncertas. Dar neteko girdėti, kad būtų kanklėmis atliekamos tokios sudėtingos kompozicijos. Antroje dalyje, Onai Mikulskienei lengvai diriguojant, visas kanklių orkestras paskambino keletą kompozicijų, dainuojant solistei Irenai Gri-galiūnaitėi. Tai žavėjo publiką. Konklių orkestras labai darniai, muzikaliai atliko kompoz. A. Mikulskio kūrinius, specialiai sukurtus kanklėms. Koncertas baigtas Tautos himnu. Scenoje vadovai buvo apdovanoti gėlėmis. Po koncerto kanklininkės ir vadovai buvo pavašinti.

Skautų rėmėjų komitetas ir skautų vadovybė nuoširdžiai dėkoja už gražų koncertą ir už nuolaidą — orkestrą neėmė pilno sūarto honoraro ir paaukojo net ketvirtadalį skautų veiklai paremti. Po to sekė šokiai. Sekmadienį, birželio 24, per pamaldas kanklių orkestras dar paskambino keletą religinių kūrinių. Tad p. p. Mikulskiams ir p. Bankaičiui tariame didelį ačiū.

Skautų rėmėjų komitetas

P A D Ė K A

Už suruošimą mano 60 metų sukakties proga vaišių reiškiu nuoširdžią padėką organizaciniam komitetui: pirm. Juozui Paukščiui, Joanei Sukytei-Zubrickienei, P. Kalainienei, P. Meškauskui, Z. Jakuboniui ir St. Catharines ir Staei Ročienei iš Hamiltono; už sveikinimus ta proga: prelatui dr. Juozui Tadarauskui iš Hamiltono, SLA prezidentui Poviliui Dargiui iš JAV, žurnalistui Juozui Pranskui iš Čikagos, O. Indrelienei ir Br. Dicevičienei iš Toronto, Z. Pulianauskui iš Hamiltono, Vl. Bagdonui iš Tilbury; už vaišių metu tartus žodžius: komiteto pirm. Juozui Paukščiui, parapojos klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, Kanados LB krašto valdybos vardu Jonui Simanavičiui iš Toronto, KLB St. Catharines apylinkės pirm. Kazimierai Sukienei, ramovėnų pirm. savanoriui kūrėjui Antanui Šukliui, jaunųjų tautinių šokių grupės "Nemunas" vadovei Stasei Zubrickienei, inžinieriui Steponui Šetkui, P. Šukliui, J. Dainorai, K. Jonušui, P. Dauginiui, iš Hamiltono studentei Ritai Ročytei ir Juliiui Budnikui; už asmenines dovanas: Ritai Ročytei, p.p. J. J. Budnikams ir Silvijai Martinkutei iš Hamiltono, kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, iš St. Catharines, A. V. Sarapnickams iš Bothwell, Ont.; už prisidėjimą prie bendros dovanos ir vaišių: p.p. R. A. Zubrickams, S. S. Zubrickams, A. J. Zubrickams, P. D. Dauginams, A. F. Dauginams, J. D. Dainoroms, K. B. Gegeckams, Z. B. Jakuboniams, K. H. Jasevičiams, P. Kalainiams, P. O. Meškauskams, A. A. Panumiams, A. O. Pamataičiams, A. C. Pranskams, A. O. Sukiams, P. K. Sukiams, S. M. Šetkams, J. P. Skeivelams, J. J. Kazragiams, J. Venekams, J. Girevičiui, K. Jonušui, J. Paukščiui, A. Visocikui, A. Zosanu, S. Kuktai, A. Kli-mui, K. P. Stankams, L. Markeliui, J. V. Žemaičiams, K. J. Stundžiams, J. O. Staškevičiams iš Port Colborne, V. Bagdonui iš Tilbury, V. Z. Matukaičiams, dukrai Ritai, sūnams R. R. miui ir Vytautui iš Confield, B. P. Pakalniškiams, Anitai Pakalniškytei, A. D. Kamačiams, p.p. Melnikams, P. S. Ročiams, J. K. Dervaičiams, Z. O. Pulianauskams, S. O. Bakšiams, J. E. Bajoraičiams, J. J. Budnikams, p.p. J. Deksniams, B. Grajauskui, A. Kaušpėdai, O. Kudžmienei, G. Kudžmaitei, S. Pilpavičiui, Ig. Varnui, V. Domeikai iš Hamiltono, P. B. Dicevičiams ir Toronto; už programos atlikimą: solistei Anitai Pakalniškytei iš Hamiltono; už vadovavimą visai programai: Jonui Staškevičiui iš Port Colborne.

Nuoširdžiai dėkoju organizaciniam komitetui už atliktą didelį darbą organizuojant šias vaišes šios sukakties proga, už brangią tautinę dovaną — į lino rankšluostį įaustą Lietuvos himną. A. Panumilui už meniską įreminimą, parapojos klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už Sibiro lietuvių maldaknygę, p. p. Budnikams ir šeimai už tautinę dovaną — Vyti. mėniskai J. Budniko pagamintą ant odos, O. Pamataičienei už parūpinimą orkestro, pagaliau visiems prisidėjusiems ir dalyvavusiems mano sukaktuvinės popietės vakarienėje. Ta diena liks mano širdyje — jos ir Jūsų niekuomet ne užmiršiu. Juozas Šarapnickas

WINNIPEG, MAN.

FOLKLORAMA. Buvęs Tautybių Meno Tarybos pirmininkui Manito- bje C. Semchyshyn, kuris yra paskirtas augštesnėms valdžios pareigoms, 1970 m. Winnipege surengė tautybių savaitę, kuri oficialiai vadinama "Folklorama". Dabar ji rušiama kiekvienais metais ir bus tęsiama ištisus penkerius metus. Paskutinieji metai bus 1974 ir po to Winnipeg jos daugiau nebebus. Šis tautybių festivalis iškilo per Folk Arts Council, kuris bene ją daugiausia remia. Lėšomis taipgi remia Manito- bje provincijos valdžia ir miesto savivaldybė. Folkloramos steigėjui perėjus

(Nukelta į 7-tą psl.)

Mišių patarnautojai Edmontone — P. Popkaitis ir D. Kontrimas Nuotr. A. D.

HAMILTON

VILNIAUS 650 METŲ SUKAKTĮ spalio 20 d. rengia vietos apylinkės valdyba. Meninę programos dalį atliks Klevelando Čiurlionio ansamblis ir poetas Kazys Bradūnas iš Čikagos. K. B.

SKAUTAI PRADEJO savo tradicinę vasaros stovyklavimą. Liepos 14 d. "Sirvintos" ir "Nemuno" tuntų 28 skautai išvyko dviem savaitėm į Romuvos stovyklavietę. Stovyklai iš Hamiltono vadovauja vyr. sk. L. Konte-nienė, psk. I. Zubiene ir psk. Ald. Pietroantonio. Jubiliejinę skautų stovyklą, kuri rengiama kas penkeri metai, šiemet įvyks Klevelande. Ji prasidės rugpjūčio 19 d. Į ją iš Hamiltono vyks ta "Sirvintos" mergaičių tunto 7 skautės. Mūsų šiek prisidės prie vykstančiųjų iš Toronto. Skautų veikla yra gyva ir vasarą. Skautės labai daug talkino Bendruomenei, rengiant lietuvių paviljoną Gerge parko tautybių pasirodyme. Liet. bankelis "Talka", remdamas visas liet. jaunimo organizacijas, daug padeda ir skautams. Už tai skautiškasis jaunimas yra dėkingas "Talkos" vadovybei.

LIETUVIŲ NAMŲ akc. bendrovės skelbiama šero vertė dabar yra \$28. Kaip iš \$100 pasidarė \$28? Tokį klausimą kelia nevienas LN šėrininkas ir daugelis, kurie seka nesibaigiančią LN likvidacijos istoriją. Kad iš prieš 15 metų įdėtos šimtinės dabar beliko \$28, tokį nutarimą padarė ir spaudoje paskelbė gegužės 5 d. nepilnas, bet paragrafiškai teisėtas LN valdybos posėdis. Tame pačiame skelbime v-ba pateikia ir smulkų paaiškinimą, kaip galima atsiimti ir visus pinigus, atseit, parduoti ir tą dabar \$28 vertės šėrą. Atsiranda daug tokių, kurių kantrybė išseko bebantant išverti su nepaprastos kantrybės v-bos žmonėmis. Jie ima, ką gauna, kad tik tą viską užbaigtų. Kažkodėl prieš tai įvyksiname visuotiniame šėrininkų susirinkime niekas nei šero vertės reikalo, nei kitų visiems šėrininkams svarbių reikalų nekėlė ir neaiškino.

Tuos didžiulius nutarimus padarė keliom savaitėm praėjus keli v-bos žmonės. Nepaslapstis, kad jų ir artimųjų rankose dabar yra atsiradus ir didžioji šėrų dalis. Taip jie ir renkamos valdybos visada yra išrenkami ir nepakeičiami. Jie savo balsais dabar viršija ir atstovauja ir visuotinio šėrininkų susirinkimo nuomone. Jie galėjo šero vertę paskelbti ir \$1. Tuo reikalu užklaustas Liet. Namų revizi-jos komisijos pirm. O. Stasiulis aiškina, kad tai galėjo atsitikti dėl dar pradžioje LN v-bos skelbtų nerealių dividendų prirašymų. Iš to susidaręs trūkumas turėjo būti padengtas iš pagrindinio kapitalo — duotos šimtinės. Ligi rugsėjo mėn. turi būti parduotos "Deltos" dar likusios pa-

Prasidėjo vasaros atostogoms dauguma valdybos ir komitetų narių išvažiuoja atostogų, vieni į rytinę Kanadą, kiti į Wasagą ar kitas vieto- ves. Tad atostogaujantiems gero poilsio, o nariams primenama, kad ir vasaros metu raštinė dirba ir atlieka visus patarnavimus, tiksliai šeštadieniais uždaryta. Sasys Dalius

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus (P.C.A.) čekius 5½ %
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6½ %
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	indėlius 7½ %
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	ir 3 metams 8 %
šeštadieniais 9 — 12 val.	
Liepos-rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	

Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$4,300,000.

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai

Skaneštai —

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468

740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510

• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

PLB VALDYBA IV SEIMO nutarimų komisijos branduoli sudarė iš Mičigano valstijoje gyvenančių seimo atstovų: pirm. — Vytautas Kutkus, sekr. — Jonas Urbonas, nariai — dr. Adolfas Damušis, Algis Rugienius ir Algis Zapareckas. Pilna nutarimų komisija bus sudaryta ir paskelbta PLB IV seime Vašingtone rugpjūčio 30 — rugsėjo 3 d.d. Branduolio tikslas — iš anksto rūpintis nutarimais ir juos paruošti seimui. Šiūlymus, liečiančius PLB santvarką, uždavinius ir darbą, siųsti Vytautui Kutkui, 1636 Scotten Ave., Detroit, Mich. 48209, USA.

ITALŲ LAIKRAŠTIS "L'Italo-Americano de Los Angeles" susižavėjo čia gastroliauvusia Klevelando "Grandinėle". Rašytoja, žurnalistė ir Hollywoodo užsienio spaudos draugijos atstovė Doris Cerea aprašo ne tik "Grandinėlės" pasirodymus, bet ir jos istoriją bei gastroles užsienio kraštuose. Ji taipgi pateikia žinių apie Lietuvos istoriją, lietuvių tautą išstikusia tragedija, išsivijus kultūrinį gyvenimą. Rašinio užbaigoje D. Cerea konstatuoja, kad didelį darbą yra atlikę choreografi Juozas Lingys, J. Gudavičius, Liudas Sagys, ir apgailestauja, jog italai neturi panašaus lygio tautinių šokių grupės. Tas pačias mintis vėlesniai straipsnyje pakartoja ir kitas žurnalistas Laure de Stefanis.

LFB STUDIJŲ IR POILSIO SAVAITĖ — rugpjūčio 5-11 d.d. Dainavoje. Visi raginami nedelsiant registruotis pas stovyklos ūkvedį Viktorą Palūną, 518 Catalina Dr., Akron, Ohio 44319, arba pas LFB centro valdybos pirm. L. Valiuką, Post Office Box 75893, Los Angeles, Cal. 90075. Stovyklos renginiuose aktyviai dalyvaus: Baltimorės arkivyskupijos spaudos, televizijos ir radio skyriaus vedėjas kun. Kazimieras Pugevicius, Oklahomos universiteto politinių mokslų prof. dr. V. S. Vardys, rašytojas ir visuomenininkas Anatolijus Kairys, "I Laisve" žurnal red. Juozas Kojelis. Dalį meninės programos atliks klevelandietės sol. Aldona Stempuzienė.

DAIL. PETRUI RIMSAI padaryta sunki operacija Kalifornijos Santa Monica mieste. Ligonis sveiksta dr. Juozo Gudausko rūpestingose priežiūroje, bet dar tebeguli slpnųjų ligoninių palatoje.

PAVERGTUJŲ TAUTŲ SAVAITES PROGA savaitraštis "Our Sunday Visitor" liepos 15 d. paskelbė Oklahomos universiteto politinių mokslų prof. dr. Vytauto Vardžio straipsnį "Apgaulinga Lietuvos religinė laisvė". Autorius supažindina skaitytojus su kunigų ir tikinčiųjų persekiojimu sovietų okupuotoje Lietuvoje.

LENKIJOS MARIJONŲ VIENUOLIJOS įsteigimo 300 metų jubilėaus iškilmėse lietuvių marijonų Sv. Kazimiero provincijai atstovavo viceprovincijolas kun. Antanas Micinas, MIC, Sv. Kazimiero lietuvių parapojos Worcesterį klebonas. Jis dalyvavo kardinolo S. Wyszyńskio laikomose iškilmingose pamaldose, aplankė Švė. Marijos šventovę Cenkstakovoje, istorines vietas Krokuvoje, katedrą kurioje buvo palaiminti Jogailos ir Jadvygos moterystės ryšiai, Sv. Kazimiero tėvo karaliaus Kazimiero kapą.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ir Spaudos Tarybos posėdyje Buenos Aires buvo pranešta, kad R. Kalantos susideginimo metinių viešo minėjimo teko atsisakyti dėl dabartinio Argentinos politinių reikalų, susijusių su J. Perono grįžimu į valdžią ir mieste pastaikančiais neramumais. Iš VLIKŲ gautos R. Kalantos nuotraukos buvo pasiųstos vietinei spaudai su atitinkamu tekstu. R. Kalantos minėjimas atidėtas palankesniais laikais. Nutarta šeštadieninių mokymų lietuvių kalbos pamokimas padaryti dvį papildomas kopijas jau turimų skaidrių. Jas gaus Adroge ir Berisso mokyklėlės.

ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas pa-informavo posėdžio dalyvius, kad Colon teatre dainavusiai sol. Lilijai Sukytei ALOS Tarybos vardu buvo pasiųsta pintinė gėlių. Taryba su džiaugsmu sutiko jaunimo komiteto pirm. inž. J. Brazaičio laisną, pranešantį, kad netrukus bus sudaryta Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuri sieks nuoširdaus bendradarbiavimo su visomis lietuviškomis organizacijomis.

AUSROS VARTŲ PARAPIJOJE Avellanedoje lankėsi du svečiai iš JAV — pranciškonas Jurgis Petkevičius ir dr. Jonas Kovalkauskis. Jiedu apžiūrėjo lietuvių muzėjų, mokyklą, "Laiko" spaustuve. Brolis J. Petkevičius, OFM, šiemet atšventė vienuolinio gyvenimo sidiabrinę sukaktį. Jis 20 metų yra dirbęs "Darbininko" spaustuvelyje raidžių rinkėju, o dabar gyvena Kennebunkport vienuolyne. Dr. J. Kovalkauskis yra psichologas Scranton mieste. Jo specialybė — psichiškai atsilikę vaikai. Iš Buenos Aires abu svečiai išskrido į Roma.

"BIRUTES" DRAUGIJOS namuose Adroge jau veikia šeštadieninė mokykla apylinkės vaikams. Lietuvių kalbos moko Marija Mačernienė, tautinių šokių — Onutė Romekaitė.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ Federacijos valdybos leidžiamam savaitraščiui "Tėviškės Aidai" vyr. red. kun. Pr. Vaseris pasitraukė iš šių pareigų, norėdamas turėti daugiau laiko kitiems savo darbams ir poilsui. Savaitraščio vyr. redaktorium jis buvo nuo 1964 m. Vyr. redaktoriaus pareigas sutiko perimti kun. Pr. Dauknyas, ligišolinis "TA" administratorius ir redakcinės komisijos narys. Administratorium bus J. Selionis, laikraščio ekspedicijoje dirbęs nuo pat leidimo pradžios. Kun. Pr. Vaseris pasiliko redakcinėje komisijoje, kurią dabar sudarė: vyr. red. kun. Pr. Dauknyas, nariai — kun. Pr. Vaseris, V. Čižauskas ir J. Petraitis.

JUOZAS LAPSYS, VLIKŲ igaliotinis Australijoje, pasitraukė iš šių pareigų. Adelaidiškis J. Lapsys taipgi buvo ryšininku tarp Australijos Lietuvių Bendruomenės ir vietinių šio krašto institucijų. Jo pastangų dėka lietuviški renginiai susilaukdavo Australijos spaudos ir radio dėmesio. Neoficialiomis žiniomis, VLIKŲ atstovavimą žada perimti ALB krašto valdyba.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGA yra gavusi kvietimą dalyvauti PLB IV seime kaip savarankiškąs PLB narys. Valdybos posėdyje šiai minčiai pritarta ir nutarta pasiųsti Vašingtonan vieną ar du atstovus.

LIETUVIŲ SODYBOJE nuo rugsėjo 15 d. iki birželio 15, atostogaujantiems pensininkams duodama speciali trečdaliao kainos nuolaida. Sodyboje gyvenančių pensininkų socialiniai ir globos reikalais rūpinasi valdybos narys Z. Juras.

MANCESTERIO LIETUVIAI trėminius Sibiran prisiminė prie paminklinio lietuvių kryžiaus Mostono kapinėse, kur susirinko apie 100 lietuvių. Moterys buvo pasipuosiuos tautiniais drabužiais. Čia atlinknka žodį tarė kun. V. Kamaltis. Mancesterio lietuvių salėj įvyksiamėse minėjime paskaitė lietuvių ir anglų kalbomis skaitė svečias iš Boltono H. Vainis. Meninę programą atliko Žilvilės draugovės skautės, o svečius pavašino "Rūtos" Draugija.

Lenkija

PUNSKO APYLINKIŲ LIETUVIAI vis dar tęsia klounų scenos teatrinę veiklą, nors jau greit bus 70 metų, kai Seinų parapojos Seivų dvarklone pirmą kartą buvo suvaidinta Keturakio komedija "Amerika pirtyje". Dabartinėse sąlygose vaidinimai yra repetuojami žemos mėnesiais ir atliekami pavasari, kol klounai dar tebėra tušti. Pristovoniškaliai šiemet paruošė V. Mikalačičio Putino "Valdovo" premjerą ir jos spektaklius pakartojo Buriškėje ir Slynakiemyje. Gegužės 26 d. Valaikio kaimo Šliauzių kloune koncertą turėjo K. Sidario vadovaujamas dainų ir šokių ansamblis "Džukija". Jo šokių grupė vadovauja H. Karčiauskas. Perna "Džukija" lankėsi Lazdijuose, kur jau buvo parūpinta naujų gaidų. Tad Šliauzių kloune šį kartą skambėjo ne liaudies dainos ir lietuvių klasiškų kūrinių, bet T. Makačino, A. Bražinskio, V. Juozapacio, J. Gaizausko, V. Kairiūkščio, M. Petrausko, J. Karoso, A. Baltiūno ir L. Abariaus kompozicijos. Punkskiečiams keturis koncertus surengė Algio Uzdilos ir Antano Šliauzių vadovaujamas Punksko kultūros namų estradinis ansamblukas. Koncertus bei vaidinimus nutraukė prasidėjusi šienapjūtė ir javapjūtė, derliaus suvežimas į klounus.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJA mokslo metais užbaigė liepos 7 d. Abitūros egzaminus išlaikė Manfredas Šiuešlis ir Algis Valiūnas, bet jų neišlaikė tretiasis abiturentas. Abu išlaikūsieji yra pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso dalyviai, kurie taip pat reikšėsi VLB Romuvos veikloje ir skautuose. Atlikę karinę prievole, jiedu žada tęsti studijas universitetuose. Šiais mokslo metais gimnazijoje mokosi 92 moksleiviai: 87 nuolatinių ir 5 svečiai, 44 berniukai ir 44 mergaitės, 26 evangelikai ir 66 katalikai. Geriausiai mokėsi I, III ir VII klases, kurių pažymių vidurkis yra 3. Baigiminio akto metu buvo pagerinti geriausiaiie mokiniai: I. pirmokas Vygtantas Jurgauskas, II. septintokas Antanas Vasiljauskas, III. antrokas Aloyzas Mackonis. Kertivrtąja vieta dalijosi penktokės Erika Perkumaitė ir Kristina Urbanaitė, antrokė Brigita Girskytė ir šeštokė Raimunda Sreifeldaitė. Geriausio elgesio mokinėmis pripažintos penktokės Irena Stukaitytė ir Erika Perkumaitė. Iš gimnazijos buvo pašalinti trys mokiniai, vienas pats pasitraukė. Kartoli kurso toje pačioje klasėje palikta 15 mokinių. Du mokiniai gavo po dvi pataisas, keturi — po vieną. Direktorius V. Natkevičius pabrėžė, kad blogo elgesio mokiniai yra padarę žalos ne tik sau, bet ir gimnazijai pasi-taikiusiomis vagystėmis, įrengimų naikinimu, maisto švaistymu. Iš gimnazijos pasitraukia beveik visi mokiniai iš JAV, nes jie čia buvo atvykę vieneriem ar dvejiem metam. V. Natkevičius reiškė viltį, kad juos pakeis kiti "amerikoniai".

J. GLIAUDA

„Tėviškės Žiburiuose“ buvo atspausdinta Balio Gražulio parašyta mano romano „Sunkiausių kelių“ recenzija. Dėkoju recenzentui už dėmesį mano darbui.

Esu priverstas atsiliepti į recenziją, nes susirūpinau. Mat, (bent tos recenzijos ribose) gerb. recenzentas kategoriškai paneigė itin reikšmingą mūsų istorijos faktą — lietuvių savanorių telkimąsi Vilniuje paskutiniomis 1918 m. gruodžio mėnesio dienomis. Dėl vaizdavimo metodų gali būti įvairių nuomonių, bet dėl istorinio fakto buvimo atskiruose nuomonių būti negali. Faktas egzistuoja, nuomonės tegali įvairuoti dėl padarinių.

Recenzijos pastraipa („T2“ 24 nr.), kurioje recenzentas paneigia istorinį faktą, pasiremdamas sava romano personažo citatos interpretacija, skamba taip:

1918 m. gruodžio 31 d. M. Slezevičius sako žmonai:

Ir žinai gi, kokios puikios žinios iš provincijos. Savanoriai eina būriais į registracijos punktus! Bijoma, kad pritrūks šautuvų. Teks vyrams ginkluotis šaukėmis.

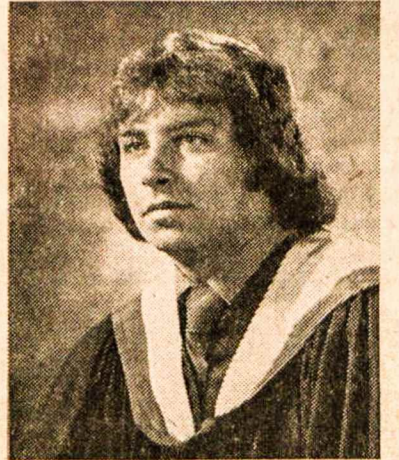
Yra žinoma, kad M. Slezevičius savanorių pašaukimo tekstą suredagaavo ir pasirašė gruodžio 29 d. Vilniuje. Bet atspausdinti ir jį paskleisti jau nebuvo laiko, nes sausio 2 d. vyriausybė persikėlė iš Vilniaus į Kauną.

ILONA STANAITYTĖ, ši pavasari baigusi Hamiltono McMaster universitetą antropologijos bakalaureis laipsniu (Honour B.A.). Ji gavo universiteto stipendiją ruoštis magistrės laipsniui ir kartu nuo rudens dėstyti jaunesniesiems studentams. Ilona yra gimusi Winnipege. Pradžios mokyklą ir mergaičių Katedros gimnaziją baigė Hamiltone. Lankė šeštadieninę mokyklą, dalyvavo skautėse, šoko „Gyvatare“ tautinius šokius ir buvo McMaster universiteto lietuvių studentų klubo pirmininkė. Šią vasarą Ilona atostogų išvyksta į Europą, kur žada aplankyti Graikiją, Italiją, Prancūziją ir kitus kraštus.

MARIJA SEPULYTĖ, ši pavasari baigusi Toronto universitetą ir gavusi ketverių metų bakalaureis laipsnį (Honour B.A.) iš prancūzų ir vokiečių kalbų. Gimusi Melburne, Australijoje.

MARIUS-VINCAS SAKAS-SAKEVIČIUS, gegužės 24 d. Hamiltono McMaster universitete gavo magistro laipsnį. Jis studijuodamas dėstė prancūzų literatūrą ir gramatiką jaunesniesiems studentams. 1971 m. Marius gavo bakalauro laipsnį iš lotynų ir prancūzų kalbų magna cum laude pažymiu. Tai pačią vasarą gavo stipendiją ir tęsė studijas Montrealyje ir Prancūzijos Dijon universitetuose. Marius baigė Katedros berniukų gimnaziją ir Vysk. M. Valančiaus šeštadieninėje mokykloje 10 skyrių. Yra skautas vytiš. Š. m. rugpjūčio 4 d. ruošiasi sukurti šeimą.

na. Ten jis ir buvo paskelbtas. Taigi gruodžio 31 d. M. Slezevičius NEGALEJO SAKYTI, kad „savanoriai būriais eina...“ (Mano pabraukta. J. G.).

Šį tariamą datų nesklaidumą gerb. recenzentas pavadino „klaida“. Tai skatina B. Gražulio recenzijos skaitytoją suprasti, kad romano autorius taip „laisvai“ operavo istorinėmis datomis, kad personažų pareiškimai žodžiais lenkė įvykius. M. Slezevičius, esą, kalba apie „savanorių būrius“, tuo tarpu savanorių šaukimo tekstas, ką tik suredaguotas, guli ant jo rašomojo stalo!

Toks kategoriškas istorinio fakto paneigimas recenzijoje įvyko dėlto, kad gerb. recenzentas, atrodo, neperskaitė trijų romanų skyrių (17, 18 ir 19). Tų skyrių turinys rodo, kad M. Slezevičius galėjo, turėjo teisę, gruodžio 31 dieną džiugiai kalbėti apie savanorius, „būriais einančius“ į registracijos punktus. Tuose romano skyriuose faktai įrodoma, kad savanoriai telkėsi Lietuvos vyriausybei esant dar Vilniuje. Tai yra didžio svarbos įvykis Lietuvos valstybės istorijoje.

Romano 149, 150, 151 ir 153 puslapiuose rašoma, kad savanorių šaukimo tekstas pateko į Vilniuje leidžiamų laikraščių „Lietuvos Aido“ ir „Lietuvos Ūkininko“ redakcijas. Tuose leidiniuose šaukimas pasirodė anksčiau nei jis atspausdintas ant sienų ir tvorų klijuojamų skelbimų formoje. Tuose romano puslapiuose pabrėžta, kad šaukimo tekstas (tai yra savanorių šaukimo skelbimas laikraštyje)pasiekęs Kauną ir provinciją.

Periodiniai leidiniai pralenkė šaukimo pasirodymą afišų ir skelbimų formoje. Taip pat ir sostinėje Vilniuje savanorių šaukimas buvo paskelbtas teatre vaidinimo metu (151 psl.). Romane rašoma (152 psl.), kad Lietuvos savanorių šaukimas ir Kap-suko raudonarmiečių šaukimas varžėsi savo skelbimais ant miesto tvorų ir sienų. Ką vieni lipdė, kiti plėšė. Romano 149 — 154 psl. skirti lietuvių savanorių judėjimui Vilniuje. Čia buvo itin dramiška scena teatre, itin aktyvus Škirpos teksto platinimas.

„Iš pat ryto į Vilniaus k/mendantūrą pradėjo rinktis savanoriai“ (153 psl.), o 154 psl. dėsto jau apie įstojusių savanorių apginklavimo rūpesčius, apie savos uniformos projektus.

„Pasiekusios žinios iš provincijos kėlė entuziazmą. Ten pirmojo ir antrojo pulko užuomazgos pradėjo apsisupti savanorių būriais“ (154 psl.).

Devynioliktas skyrius nurodo, kad Vilniuje karo komendantūroje organizuota gynybos kuopa (161 psl.), kurią sudarė „penki karininkai ir 64 savanoriai kareiviai“. Iš Alytaus atvyko Vilniui būrys — du puskarininkiai ir 23 kareiviai, t. y. savanoriai. Savanoriai jau žvalgo apylinkę, atranda šarvuotą bolševikų traukinį... Savanorių kariuomenė, nuolatos pasipildydama, Lietuvos vyriausybei dar esant Vilniuje, jau vykde ribotos apimties karo veiksmus...

Lietuvių savanorių telkimas Vilniuje, Lietuvos vyriausybei dar veikiant Vilniuje, yra didis lietuvių tautos valstybingumo brandos įrodymas. Šito istorinio fakto negalima kišti po klausimui ženklą, ne priebrėžinėje recenzijoje, juo labiau, kad nagrinėjame romane trys skyriai dėsto detales ir akcentuoja įvyki. Tad ir tas M. Slezevičiaus pasakys, kuriuo remdamasis gerb. recenzentas įtaigoja skaitytojui nepasitikejamą istorinių datų „klaidą“, buvo padėties žinojimas. Savanorių šaukimo skelbimai, kuriuos M. Slezevičius sausio 2 d. vežė savo lagamine, nebuvo naujiena lietuvių visuomenei. Žmonės jau žinojo apie šaukimą iš periodinių sostinės leidinių. Kai jau Kaune M. Slezevičius kalbėjo ministerijų kabinetose posėdyje apie savanorių kariuomenę, ji jau egzistavo — savanoriai mokėsi karo amato. Buvo įsikiškama ginklų, sukurta uniforma.

Pedantikiškai nagrinėjau įvykių raidą, šifravau datų raizginius, įveskiau faktų detalizacijos (savanorių skaičius, vietovės, publikacijų dienos ir t. t.). Lietuvių tautos valstybinės samonės brandumas buvo nuostabiausias reiškinys. Žmonės stoji į savanorių eiles skubiai, spontaniškai, lyg varžydami, kas bus pirmesnis. Jie stoji į savanorių eiles dar Lietuvos vyriausybei veikiant Vilniuje. Šitas istorinis faktas pavaizduotas romano puslapiuose (skyriai 17, 18, 19) ir gerb. recenzento priekaištai autorijui dėl klaidų įvykių chronologijai nėra paremtas istoriniais duomenimis. Klaida čia slypi kitur — atrodo, knyga recenzento nebuvo pakankamai dėmesingai perskaityta.

Talentingos Toronto lietuvaitės — vienos kankliuoja, kitos smuikuoja

Nuotr. S. Dabkaus

Ados Karvelytės "Ne tie varpai"

ANATOLIJS KAIRYS

paliko Dievą ten, kur liko ir tėvynė — neišnešė Jo iš namų, iš Lietuvos, lyg sakyktų, kad išėjo visai skurdi — ir be turto, ir be tikėjimo. Ši mintis yra bendra visai išeivijai: palikę tėvynę, mes kartu palikome ten viską: prisiminimus, gyvenimą, bažnyčias, kurėjome pirmosios Komunijos, o su jomis ir tikėjimą. Palikome tėvynę, o su ja liko ir ištikimybė jai. Todėl daug-

ma išeivijos jau nebėra tokie turtiniai ar stiprūs religiniais, patriotinėmis, moralinėmis, etinėmis ir panašiomis dorybėmis, kaip tėvynėje pasilikę mūsų broliai. Išeivija yra pilna tuštybių, per daug puošiasi, per daug išleidžia laiko ir lėšų mažos vertės troškimams patenkinti. Tai mūsų poetė teisingai išreiškė „Susiastymo“ eilėraštyje paskutinio eilutės — „čia esi — čia nes!“ (54 p.) (Bus daugiau)

Nežinomo autoriaus iš okupuotos Lietuvos

Lietuviška vasara

Skaistai šviečia saulė
Iš melsvos padangės,
Nuo švelnaus vėjelio
Sušlama klevai.
Ko sode nurimo
Paukščių giesmininkai,
O, pavasarėli,
Kur tu nuklydai?

Ar tau nusibodo
Obelīm žydėti,
Ziedėliū lankyti
Margu drugeliu;
Kvepėti alyvom
Po seklūsio langu,
Beržų apredyti
Drabužių žaliu?

Už drabužių žalią
Ir už žiedo kvapą,
Vasara alygins
Savo šilumą.

Tegul žiemkėntėlis
Stiebiasi ir auga,
Obelis augina
Vaisių paslapčia.

Sidabrinės rastos
Ant žalių lapelių
Tartum asarėlės
Spindinčios.
Ankstai rytą kėlė,
Žiogai dirškia, groja,
Saulės spinduliuose
Linksmas drugiai.

Lygios lankos moja,
Žaluma vilioja
Juodmargės sustoti,
Kur daugiau žolės;
Atsigeris prie upės,
Troškulį pajutė,
Vandenilio tyro
Kiek tiktai norės.

Pievojė suskamba
Sienvėjų dainos,
Po žvangučiais dalgii
Virsta dobilai.
Griežlė, pabaidyta
Iš lizdelio savo,
Ar sugrįš nakvoti
Vakare vėlai?

Saulė kai pakyla
I žydrynę augstą,
Vėjas nudžiovina
Raseles visas,
Pavėjui pakvimpa
Aromatas šieno,
Trumpam užmiršti tu,
Kad žemėj esas.
Siaurutis takelis
Per laukus vingiuoja,
Aš žinau neklusęs,
Kur įsai nuves...

Eisiu paragauti
Sauso šieno kvapo,
Nors pait reikėtų
Ir geras varsnas.

Jaunos grėbėlės
Juokiasi, kvatoja
Kraudamos šienelį
Į kupetėles.
Putpelė nutilo,
Parugyčiau skėjęs,
Nežinia, kur savo
Vaukelius suras...

Užkukuok, gegutė,
Dar nors vieną sykį,
Man primink gražumą
Buvusių dienų...
Vasaros sutikti,
Kur banguoja java,
I laukus plačiuosius
Pažiūrėt einu.

Bała žiemkėntėliai,
Sunkiai galvas lenkia,
Kai vėjelis pučia
Iš pietų šalies.
Džiaugiasi sejęs,
Rūdenį pasėjęs,
O dabar plovėjas
Pasidžiaugt galės.

Greit išplauks kombainai,
Lyg laivai į jūrą,
Birs auksinis grūdus
Kaip lietus skalsus.
Šviežios duonos kvapas
Kvies prie stalo sėstis
Vakare iš darbo
Grįžusius visus.

Vasaros svyrą,
Iš šaknų išvirsta,
Šiaudas neišlaiko
Varpos didelės...
Kai pilni aruodai
Skelbs turtinę derlių,
Zemę už duosmą
Zemdirbiai minės.

Vainiką nupinsiu
Iš auksinių varpų,
Kur kas paskutinis
Nukirstas rugs...
Parnešęs kabinsiu
Virš seklūsio duru,
Tegul vasarėlė
Man įsai primins.

Palinguos ant smilgos
Laumžirgis nutūpęs,
Ant senos smilgelės,
Likusios vienos,
Kuri pasiliko
Pievojė liuguoti,
Lauks pilkos išauštant
Rudenio dienos...

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Kibirkštis nr. 9, 1973 m. gegužės 13 d. Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos laikraštis, redaguotas Ramutės Birgelytės ir Rūtos Čepaitytės. Viršelis — Silvijos Mačiūnaitės. Saviografu atspaudė Gytis Andrupis. Nėra jokių adrešų.

Vladas Šlaitas, PRO VYSNŲ SO-DA. Eilėraščiai. 70 psl. kietais viršeliais. Aplankas Dangulės Stončiūtės. Kaina nepažymėta. Išleido 1973 m. Ateitis. Literatūros serija nr. 6. Galima gauti Ateities leidykloje, c/o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075, USA.

Kun. Jonas Gutauskas, S.T.D. Paed. D., DIEVAS SIANDIEN. Dievo samprata ir jo buvimas, žmogaus su Dievu ir be Dievo likimas. Kalba tikrino Vladas Kulbokas, įrašus piešė Telesforas Valius, 288 psl. kietais

viršeliais. Kaina \$6. Išleido 1973 m. „Krikščionis Gyvenime“ knygu serija nr. 9. Spaudė „Draugo“ spaustuve. Galima įsigyti „Drauge“, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Vincas Trumpa, NAPOLEONAS, BALTIJA, AMERIKA. Istorinės sintezės bandymas. Knygos aplankas Vytauto O. Virkuro. Išleido 1973 m. Chicagoje Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas 800 egz. tiražu. 256 psl. kietais viršeliais. Kaina \$6. Leidyklos adresas: Gintautas Vėžys, 6349 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Jonas Gailius, ISTIESTOS RAN-KOS. 236 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Išleido ir iliustravo 1973 m. bičiuliai Bradforde. Spaudė „Saltinio“ spaustuve, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LITUANISTIKOS INSTITUTĄ J.

A. V. papildė 22 tikrieji nariai. Istorijos skyriun išrinkti: dr. M. Krauskaitė iš Čikagos, dr. Vl. Krivickas iš Brooklyno, dr. R. J. Misiūnas iš Williams kolegijos, Mass., ir dr. J. A. Račkuskas iš Čikagos valstybinio universiteto; kalbos skyriun: Northwestern un-to prof. dr. G. B. Ford, Northern Illinois un-to prof. dr. B. Jegers, Illinois un-to Chicago Circle prof. dr. J. Rėklaitienė. Literatūros skyriun įsijungė: Wisconsin un-to prof. dr. B. Cipijauskaitė, V. A. Jonynas iš Montrelio un-to, dr. K. Keblys iš Southfield, Mich., Oberlin kolegijos prof. dr. V. Skrupskelytė; tautotyros ir kraštotyros skyriun: E. Bradūnaitė iš Kalifornijos un-to, dr. St. Goštautas iš Wellesley kolegijos, dr. M. Nasvytis iš Klevelando valstybinio un-to, R. Paulionis iš Silvertown instituto Toronto, Trento un-to prof. dr. R. Vaštokas ir iš to paties un-to Ontario provincijoje dr. J. Vaštokienė. Teisės ir sociologijos skyrių papildė D'Youville kolegijos prof. dr. A. Musteikis iš Buffalo, bibliografijos skyrių — čekagietis P. Gaucys, kanadietis A. Kontautas iš Albertos un-to ir St. Vaškeliene iš Easton, Pa. Lituanistikos Institutas dabar turi 87 narius, kurių IV suvažiavimas bus Čikagoje š.m. lapkričio 22-25 d.d. kartu mokslo ir kūrybos II simpoziumu.

J. TUMO-VAIZGANTO KAILINIAI papildė prel. Pr. Juro „Alkos“ muziejį Putname, Conn. Rašytojui 1933 m. mirus, Kaune buvo įsteigta jo muzėjus, kuriame atsidūrė ir minėtieji kailiniai. Jiems netgi buvo pagaminta speciali metalinė dėžė, tačiau vėliau buvo nutarta, kad jų nepavyks išsaugoti ilgesnį laiką ir kad jie neturi nieko bendro su J. Tumo-Vaizganto kūrybiniu palikimu. Tada tuos kailinius už 700 litų nupirko Kauno universiteto dėstytojas inž. Kazimieras Kriščiukaitis, kuris juos išsivežė iš Lietuvos karo metais ir pokaryje atsigabeno Bostonan. Inž. K. Kriščiukaitiui mirus, J. Tumo-Vaizganto kailinius kaip relikviją saugojo našlė Bronė Kriščiukaitienė ir dabar atidavė „Alkos“ muzėjui.

NIJORKO VYRŲ CHORAS „PERKUNAS“ uždarame pobūvyje Kultūros Zidinyje atšventė veiklos dešimtmetį. Chora suorganizavo muz. Vladas Baltrušaitis 1963 m. pavasari ir pirmą koncertą su 26 dainininkais surengė 1964 m. gegužės 24 d. Tame koncerte choristų eilėse dainavo Vytautas Strolia, tapęs šio choro vadovu, kai V. Baltrušaitis išsikėlė į Čikagą. „Perkūno“ choras buvo parikristytas 1971 m., dalyvaujant parikristo tėvams — Lietuvos generaliniam konsuliui A. Simučiui ir Jadvygai Matulaitienei. Platesnį pranešimą apie choro veiklą suakutaviname pobūvyje padarė valdybos sekr. Stasys Vaškys. Iš jo paaiškėjo, kad „Perkūnas“ per dešimtmetį turėjo 40 pasirodymų, kurių 17 buvo koncertai, yra išleidęs net dvi plokšteles. Be paties choro dainų, programą papildė sol. Stasys Citvaras, smulkininkas Julius Veblaitis su fortepionine muz. V. Stroliaus palyda. Pastarasis taipgi padeklamavo P. Babicko eilėraščiui „Dramblo kojos“. Pobūvio programai vadovavo muz. Algirdas Kacanauskas.

GAUSIŲ DALYVIŲ SUSILAUKĖ Los Angeles XX Lietuvių Diena, kurią kasmet organizuoja Sv. Kazimiero parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis. Profesinių dailininkų paradoje bene didžiausio dėmesio nusipelnė montrealietis Pranas Baltuonis, savo medžio šaknų skulptūromis užplėdęs net du kambarius. Vertintojų komisija, vadovaujama B. Brazdionio, paskyrė dovanas mėgėjų dailininkų parodos dalyvams — Rasai Matulaitytei, Ilonai Brazdžionienei ir Julijai Slapelytei. Pašto ženklų paradoje dalyvavo Kalifornijos Lietuvių Filatelistų Sąjungos nariai — Edvardas Blažys, Robertas Novakas, Kazys Karuža, Vladas Kuzavinis ir Gr. Radvėnis. Koncerto programą atliko Raimonda Apeikytė, bosas-baritonas Arnoldas Vokietaitis, aktorius Vitalis Žukauskas ir Ingos Tumienės vadovaujama tautinių šokių grupė „Audra“. Publiką iki ašarų prajuokino V. Žukausko humoras, lietuvių gyvenimą plakančios aktualijos, sušaržuota „Fausto“ opera. Sol. A. Vokietaitis padainavo tik tris lietuviškas dainas, pagrindinį dėmesį skirdamas operų arijoms, kurias jis atliko originalo kalba, kaip įprasta visame muzikiniame pasaulyje. Dėl tų sve-timų kalbų jis susilaukė net ir netikėtų priekaištų. Pvz. vienas korespondentas stebėjosi, kodėl vokiška opera „Faustas“ buvo dainuojama prancūziškai. Iš tikrųjų ši opera yra prancūziška, nes ją sukūrė pagal prancūzišką libretą tekstą kompoz. Charles Gounod, o ne koks nors vokiečių. Dėlto „Faustas“ ir dainuojamas prancūziškai tuose kraštuose, kurie operas atlieka originalo kalbomis. Maloni staigmena šiame koncerte buvo ryškia pažanga daranti tautinių šokių grupę „Audra“. Vadovė Inga Tumienė, atrodo, bando žengti tautinių šokių sceninės stilizacijos keliu.

„LITUANISTIKOS DARBU“ III tomas, redaguotas dr. V. Maciūno, jau surinktas Tėvų pranciškonų spaustuvelyje Brooklyne, N. Y. Jame yra 10 įvairių autorių straipsnių, 9 knygų recenzijos ir mirusiųjų skyrius „In memoriam“.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ČEKŲ KOMPOZ. PROF. PETRE-

RIO EBENO kūrinių koncertas vilniečiams buvo surengtas paveikslų galerija paverstoje katedroje, dalyvaujant pačiam autoriui. Jo kantačą „Karcioji žemė“ atliko L. Abariaus vadovaujamas Vilniaus radio ir televizijos choras su vargonininku B. Vasiliausku, vokalinį ciklą „Nemielios dainos“ — Vilniaus operos mezosopranas Nijolė Ambraziūtė, keturias fantazijas gregorinio choralo tema „Laudes“ — žymusis vargonininkas Leopoldas Digrys. Prof. P. Ebnas per Vilniaus televiziją papasakojo savo įspūdžius iš Vilniaus bei Kauno ir nustebo žiūrovus savo sukurta improvizacija lietuvių liaudies dainos „Oi tu ažuol“ tema. Vargonų virtuozą L. Digrį jis laiko idealiausiu savo kūrinių atlikėju.

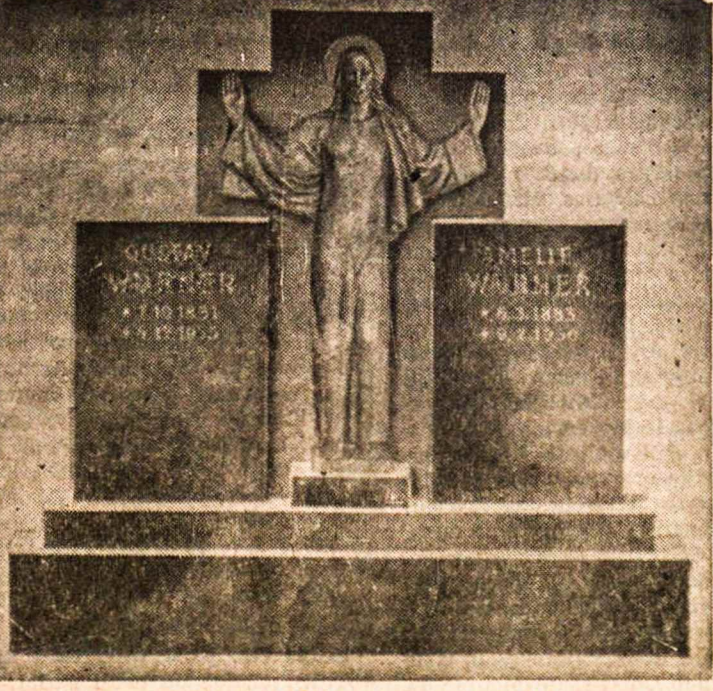
LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SAJUNGA papildė du nauji nariai — 1949 m. gimęs Putinas Fledžinskas ir 1934 m. gimusi Genovaitė Vanagaitė. P. Fledžinskas yra baigęs fortepiono studijas Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokykloje, G. Vanagaitė — teorijos-kompozicijos skyrių Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos mokykloje. Kompoziciją įvedė studijavęs Vilniaus konservatorijoje pas prof. J. Juzeliūną. P. Fledžinskas dirba dėstytoju Šiaulių pedagoginio instituto muzikos fakultete, o G. Vanagaitė dėsto teorines disciplinas Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokykloje, vadovauja mokyklos jaunųjų kompozitorių grupei. P. Fledžinskas yra sukūręs apie 10 kamerinių kūrinių, iš kurių geriausio įvertinimo susilaukė jo diplominiai darbai „Styginių kvartetams“ ir „Simfonijai“, 1972 m. sukurto dvi sonatas — vargonams ir fortepionui. G. Vanagaitė yra simfoninių kūrinių, romansų, choro ir solo dainų autorė.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS aktorinio meistriškumo katedra gyveniman išleido XVII diplomantų laidą, kurią sudaro devyni aktoriai ir penkos aktorės. Vilniaus dramos teatre buvo suvaidinti diplomantų spektakliai — V. Krėvės „Zentas“, C. Goldoni „Kavinė“ ir A. Čechovo „Zuvėdra“. Pirmuosius du režisavo pedagogė A. Savickaitė, trečiąjį — kuro vadovas H. Vancėvičius. Didžioji jaunųjų aktorių dalis įsijungė į Vilniaus dramos teatrą, kur R. Arbačiauskaitė jau yra debiutavusi „Klasikos ir meilėje“, I. Kliškauskaitė ir J. Braskys — „Makropulo recepte“, S. Raskys — „Dulsinėjoje ir Toboso“. Tris spektaklius papildė diplomantų koncertas, kurio programa buvo paruošta šokio, sceninio judesio, sceninės kalbos, akcentologijos ir dainavimo užsiėmimų metu.

LIETUVIŲ LITERATOROS VERTĖJAS ir vertimų organizatorių vengras Endrė Boitaras lankėsi Vilniuje ir Kaune, norėdamas susipažinti su naujausiais literatūros kūrinių. Jo teigimu, Vengrijoje labai išpopuliarėjo Juozo Grušo novelės ir Kazio Sajos mažosios pjesės, išleistos 1972 m. Šiemet bus išleista E. Boitaro versta K. Sajos pasaka-apsakys „Ei, slėpkitės!“, su kuria būsimuosius skaitytojus jau supažindina inscenuotas skaitymas per Vengrijos radiją. Pasakos-apsakos inscenuojamą vengrų lėlių teatrui yra paruošęs pats aktorius K. Saja. Planuojama atskira knyga išleisti K. Sajos apsakas „Klemensas“ ir „Žvangutis“. E. Boitaras taipgi planuoja paruošti ir išleisti lietuvių poezijos antologiją, kurią bus įtraukti 45 poetai, pradedant klasikais ir baigiant dabartiniais. Lietuvių poetų kūrinius sutiko versti vengrai poetai — D. Tandoris, D. Ilješas, L. Nadis, S. Veršas ir kt. V. Mykolaičio-Putino romaną „Alturių šešėly“ jau baigia versti L. Marazas, patarimais talkinant E. Boitarui. Romaną tikimasi išleisti 1974 m.

VILNIAUS LIAUDIES MENO DRAUGIJOS parodų salone buvo surengta labai originali Nijolės Jurėnienės karpinių ir lipdinių paroda. Karpiniamis ji naudoja juodą ir spalvotą popierių, lipdiniam — šiaudelių, eglės, bukmėdžio skiedras, miško samanas, paparcio lapus, gėlių žiedus. N. Jurėnienė yra muzikos pedagogė, skirianti savo laisvalaikį jau baigiančiam išnykti liaudies meno žanrui.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS istorijos instituto mokslinė tarpyba istorijos mokslų kandidato laipsnį suteikė vyriausios enciklopedijų redakcijos vyr. moksliniam redaktoriui Algirdui Matulevičiui už jo paruoštą disertaciją „Tautinė Prūsijos lietuvių padėtis 1701—1807 metais“. Remdamasis gausiais šaltiniais bei istorine literatūra, jis atskleidė tikruosius vokiečių kolonizacijos tikslus, ekonomines bei religines priemones, kuriomis valdžia prievarta norėjo asimiliuoti lietuvius. Disertacija iš dalies papildė žinias apie K. Donelaičio laikotarpio būrį gyvenimą. Istorijos mokslų kandidato laipsnis buvo suteiktas ir Vilniaus augstosios partinės mokyklos vyr. dėstytojiu Vladislavui Bikuličiui, parašiusiam disertaciją „1863-64 metų sukilimo Lietuvoje ir Baltarusijoje revoliucinė organizacija“. Šioje disertacijoje nagrinėjama sukilimo revoliucinio centro bei vietinių organizacijų, jų ryšių su kitais Rusijos revoliuciniais centrais. V. Kst.

**ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.**
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

Ateitininkų žinios

Stovykla prasidėjo liepos 22, sekmdienį tuoj po 11 v. Mišių, kurios buvo kartu ir stovyklautojams ir tėvams. Atidarant stovyklą jau buvo 114 stovyklautojų iš įvairių Kanados ir JAV miestų. Jaunučiams ir vyresniesiems yra atskiros programos ir atskiros vadovybės. Stovyklos vadovybę sudaro: kun. A. Prakapas, OFM, — dvasios vadas, komendantas V. Kolyčius, vyr. berniukų vadovai: Algis Stankus ir Jonas Nakas; jaun. berniukų vadovai: Viktoras Nakas, Marius Gudinskas, Gintaras Dalinda; vyr. mergaičių vadovės: Rasa Bukšaitytė, Regina Ginotienė ir Rūta Urbonaitė; jaun. mergaičių vadovės: Sigita Dūdaite, Ramunė Stravinskaitė, Rasa Zemaitytė, Kristina Pikūnaitė, Irena Poškutė, Rima Bumbulytė; vakaro programų vedėja — Lina Vaitiekūnaitė; darbelių mokytojos — Rūta Cepaitytė ir Kristina Pikūnaitė; taut. šokių instruktorius — Jonas Nakas; sporto vadovai — Regina Ginotienė ir Gintaras Dalinda; gall. sesuo — p. Budrienė, vyr. šeiminkė — p. Razgaitienė, ūkvedys — p. Bičiūnas. Šeštadienio vakarą bus lauzas. Kviečiame tėvus ir svečius.

Skautų veikla

• XI-toj Romuvos stovykloj liepos 22 d., minint Vilniaus 650 m. įkūrimo sukaktį, pasodintas "Vilniaus ažuolas", po kuriuo užkastas specialus aktas su stovyklautojų parašais. Gražiam orui esant, sulaukta daug svečių, kurie dalyvavo šv. Mišiose, iškilmingoj sueigoj ir ažuolo sodinimo apeigose.

• Pirmąją savaitę XI-toj Romuvos stovykloj šeiminkavo p. Staniulienė, D. Salmirienė, O. Senkuvienė, p. Berneckienė, p. Vaitkienė, p. Jakubickienė ir p. Rudokienė. Visoms nuosirdus ačiū.

• XI-toj Romuvos stovykloj liepos 22 d. įžodžius davė: sk. vyčių R. Saplys, V. Gotceitas, G. Jankaitis, P. Gvildys, V. Aušrotas ir K. Deksnys; vyr. skaučių — I. Kudabaitė, J. Kybartaitė, R. Parešytė, I. Banėvičiūtė ir R. Keršytė; skaučių — R. Simoniūviūtė, V. Baziliauskaitė, R. Fidlerytė, R. Petkutė, D. Petkutė, A. Biretė, J. Biretė, A. Stadytė ir S. Dūdaite; skautų — T. Kasperavičius ir A. Mačiulis; vilkiukų — R. Garbaliuskas, S. Fidleris, K. Jakubickas, R. Kalendra, R. Staniulis ir V. Vaitkus. Į vyr. lapšnius pakelti — j. psl. V. Gotceitas, į vaiv. A. Stauskas, Sveikiname.

• Antrąją XI Romuvos stovyklos savaitę pradėdant, dalis vadovų-vių baigė savo stovyklavimą. Juos pakeitė naujai atvykę: ps. P. Saplienė — skaučių past. virš., sl. D. Garbaliuskienė — jaun. skaučių past. virš., I. Mackevičienė — skaučių draugininkė, B. Kvedariene — gall. sesuo, ps. V. Kvedaras, s. P. Dambaras, s. V. Sendžikas, s. P. Balsas ir s. G. Staniulienė.

• XI-toji Vilniaus vardo Romuvos stovykla baigiama šį šeštadienį, liepos 28. Yra prašoma savo vaikus atsiimti šeštadienį. Tą dieną bus tvarkomos ir paruošiamos palapinės transportui į LSS jubilėjinę stovyklą, į kurią iš Kanados rajono vyks ta daugiau kaip 150 skautų-čių. Č. S. Staniulienė.

SPORTAS

BALTIETIŲ LAUKO TENISAS

S. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks š.m. liepos 28-29 d.d., Cuyahoga Community College, East 30-th St., prie Community College Ave., Cleveland Ohio. Varžybu pradžią: šeštadienį, liepos 28 d., 10 v.r. Registracija — nuo 9 v. Tęsinys — sekmadienį nuo 10 v.r. Programoje: vyrų vienetas, moterų vienetas, vyrų dvejetas (virš 44 m.) vienetas, vyrų dvejetas, moterų dvejetas, mišrus dvejetas, jaunių (žemiau 19 m.) vienetas, jaunučių (žemiau 15 m.) vienetas ir mergaičių (žemiau 17 m.) vienetas. Riboto amžiaus dalyviams leidžiama dalyvauti augstesnėse klasėse papildomai. Užsiregistruoti pakanka atvykus tiesiai į varžybas. Smulkios informacijos išsiuntinėta visiems lietuvių sporto klubams. Reikalui esant, galima kreiptis tiesiai į rengėjus šiuo adresu: Mr. Janis Sinca, 4613 West 156-th St., Cleveland, Ohio 44135. Tel. 216-267-3289.

Lietuvių Sekcija

AUSROS ŽINIOS

Su Vyčio atviru kolo turnyrų, prasidėjo Ausros-Vyčio komandinės rungtynės. Pirmas rungtynės Ausros golfo žaidėjas teko pralaimėti rezultatu: 534:554. Aušrai atstovavo: A. Simanavičius — 85, V. Ubelka — 87, E. Astrauskas — 87, A. Ginotis — 95, J. Danaitis — 99 ir S. Kėkštas — 101.

Atviras Ausros golfo turnyras, įvyks rugpjūčio 4 d. — vieną dieną ankščiau, negu buvo numatyta. Vietą lieka ta pati — Royal Downs golfo klubo aikštynė; ankščiau vadina-mame Richbrook Utopijoje, Ont. Pradžią — 12 v. Klubas pasiekiamas važiuojant 90-tu keliu į vakarus nuo Barrie Ont. ir pasukant 7-ta Cons. į Pietus. Be pirmo vietom skirtų taurių, yra skirta vertinga dovana jmušant kamuoliuką į skylę vienu smūgiu. Per turnyrą bus tęsiamos ir Ausros-Vyčio komandinės rungtynės. Šio turnyro vadovas — dr. Sigitas Kazlauskas.

SALFAS golfo pirmenybės įvyks rugsėjo 1-2 d.d. Čikagoje: individualinės varžybos bus jaunučių, jaunių, moterų, senjorų ir keturių asmenų. D. D. klasėse. Bus ir komandinės varžybos. Torontui atstovaus dvi ko-

Žydi gyvenimas kaip rožė, nes mokslo metai pasibaigė, atostogos prasidėjo
Nuotr. S. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Patten yra gavęs keletą smūgių šautuvo budoje ir vieną kartą su-rištas buvo paliktas džiunglėse pusantros paros. Atrodo, komunistai, atsiligindami už Kanados pasitraukimą iš paliaubų prie-žiūros komisijos, abu kanadie-čius norėjo apšaukti amerikiečių žvalgybos šnipais ir tuo būdu sukompromituoti Kanadą. Fede-raciniame parlamente užsienio reikalų ministeris M. Sharp tei-sinosi, kad Kanada nedaug ką gali padaryti dėl savo piliečių tokio traktavimo, nes nėra for-maliai pripažinusi P. Vietnamo komunistų provizorinės vyriausybės. Jis betgi pažadėjo parla-mento nariams šio incidento ne-uzmiršti ateties santykiuose su komunistais.

Vakarų Kanados liberalų at-stovai aptarė savo problemas Vankuverio konferencijoje, ku-riose dalyvavo ir premjeras P. E. Trudeau. Iš šių keturių pro-vincijų tris dabar valdo NDP socialistai ir vieną konservato-riai. Federacinio parlamento li-beralų atstovų skaičius jose bu-vo sumažintas nuo 25 iki 7 per-nai rudenį įvykusiuose rinkim-uose. Taigi, ir provincijų libe-ralų vadams, ir premjerui P. E. Trudeau labiausiai rūpi kriti-ško populiarumo atstatymas. Va-kariečiai liberalai nusiskundė, kad Otava su centre Kanada nesupranta Br. Kolumbijos, Al-bertos, Saskatchewan ir Mani-tobos gyventojų poreikių, neduo-da jų atstovams tvirtesnio bal-so federacinėje vyriausybėje. Pavyzdžiui buvo nurodytas žemės-nis tarifas geležinkelio iš rytų į Vankuverį pervežamiems gaminiams ir augstesnis tarifas iš vakarų į rytus keliaujantiems gaminiams. Premjeras P. E. Trudeau pažadėjo visą eilę re-formų, kurios bus atskleistos liepos 24 d. Kalgarije įvyksian-čiame jo susitikime su Vakaru Kanados keturių provincijų premjeriais. Vankuveryje jis te-prasitarė, kad bus padaryta nuo-laidų tranzite ir pramonės srit-yje, skatinant naujų antrailiųjų imonių steigimą vietinėms ža-liavoms perdirbti. Konferencijos

mandos, sudarytos iš Ausros ir Vyčio pajėgiausių golfininkų. Pirmenybėse yra kviečiami dalyvauti visi lietuvių kilmės golfininkai. Smulkesnį infor-macijų galima gauti pas sekcijos va-dovą A. Simanavičių.

Artėjant olimpiados žaidynėm, su-daryta nauja Kanados krepšinio rink-tinė. Į rinktinės kandidatų atrinki-mo stovyklą buvo pakviesti net du Ausros krepšininiai — S. Kaknevi-čius ir G. Rautinšas. Po sunkios ir daug reikalaujančios stovyklos Kana-dos krepšinio rinktinės žaidėjų tar-pe turime ir Gintarą Rautinšą. Gin-taras su rinktine jau sėpėjo daly-vauti tarptautiniame krepšinio tur-nyre Kuboje; šiuo metu gastroliuoja po tolimesnes P. Amerikos valsty-bes.

Kanados stalo teniso sąjunga, no-rėdama pakelti žaidimo lygį, finan-savo dešimties iškilniųjų jaunių ke-lionę į Kiniją. Išrinktųjų tarpe yra ir mūsų jaunieji stalo teniso žaidė-jai — B. Plučaitė ir P. Kleivanas. Birutė ir Paulius Kinijoje išbus ke-turias savaites, per kurias, be eilės rungtynių, treniruosis su iškiliai-siais Kinijos žaidėjais.

ATLIEKU GRINDŲ

atnaujinimo (sanding) poliravi-mo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

GESNAKAS — geras vaistas

Cesnakas (garlic) yra natūralus krau-jų valantis vaistas — padeda krau-jaiviu tekėti, apsaugo nuo nevė-rumų, nuo puvimo bakterijų bei jos sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos cesnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per lėtus simptomus milijonai žmo-nių vartojo cesnaką kaip vaistą, tikė-dami jo gydymoja bei stiprinamoja galia. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Doriandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausitės geriau, stipriau ir mažiau slogų tu-rėsi. Šios cesnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

dalyviai pasisakė už dujotiekio pravedimą iš Makenzie upės slė-nio, bet pareikalavo, kad 51% kapitalo kontroliuotų Kanada. Sia proga tenka konstatuoti, kad JAV senatas jau nubalsavo naf-totiekį iš Aliaskos šaltinių nu-tiesti ne per Kanados teritoriją, bet tik į pietinį Aliaskos uostą, iš kurio naftą gabens tanklai-viai. Sakoma, jog tokį sprendi-mą paskatino senatorių įstiki-nimas, kad Kanada nori ir naf-totiekio kapitalo 51% kontrolės. Dabargi Otavoje teisinamasi, kad federacinė vyriausybė tokio reikalavimo nebūtų kėlusi. Naf-tos vežiojimas tanklaiviais gali užnuodyti Br. Kolumbijos teri-torinius vandenis, jeigu prakiur-tų ar nuskestų vienas kitas tank-lavias.

Vengrijos katalikų kankinys kardinolas J. Mindszenty, nese-niai viešėjęs Britanijoje, rugsė-jio mėnesį aplankys Kanados ir J. A. V. vengrus, švenčiančius vengrų tautos krikščionybės tūkstantmetį. Torontan kardi-nolas atvyks rugsėjo 21 d. Kardi-nolas J. Mindszenty dabar jau yra 81 metų amžiaus ir gyvena Vienoje. Po nesėkmingo vengrų tautos sukilimo 1956 m. sovietai jį apkaltino vengrų tautos išda-vimu. Dėl tokio iš pirmo išlau-žto kaltinimo kardinolas net 15 metų praleido JAV ambasadoje Budapešte, kol pagaliau Vatikano ir Vengrijos komunistinės vyriausybės susitarimu buvo iš-leistas Romon. Jis yra parašęs savo atsiminimus, kurie jau iš-versti anglų kalbon ir bus iš-skelbti galbūt apie Kalėdas.

Airijos policija Dubline su-ėmė Toronto priemiesčio Scar-boro gyventoją John Murphy ir apkaltino ginklų tiekimu IRA grupės teroristams S. Airijoje. Iš Montrealio į Dubliną atplau-kusiam laive buvo rasta 17 šau-tuvų, 30.390 šovinių, 60 svarų parako ir 1.800 šovinių tūtelių. Si siunta buvo pavadinta mašino-mis bei jų dalimis. Jos doku-mentus policija rado pas suim-tąjį. Toronto policija, paduriusi kratą J. Murphy name, rado 4 amerikietiškus puskulskosvai-džius, vieną sovietinį, 29 apka-bas, 11 pistoletų bei revolverių, 11 rankinių granatų be užtaisų ir 9.700 šovinių. Policijai taip-o-pai pavyko nustatyti, kad uoste lai-ve surasta siunta iš Toronto bu-vo pasiusta Montrealin. J. Mur-phy yra airis, prieš 7 metus at-vykęs Kanadon. Toronto polici-ją jau yra gavusi įsakymą jį su-imti. Kanados kalėjimų minis-teris W. Allmand teigia, kad J. Murphy yra gerai žinomas ko-munistas.

Ontario provincija pertvarkys 2.900 kvadratinį mylių Algon-quin natūralųjį parką, kuris yra už Huntsville miestelio, apie 150 mylių į šiaurę nuo Toronto. Parke jau daug metų 23 firmos kerta medžius lentpjūvėms. Med-žių kirtimo tvarkymas bus pa-vestas valdinei bendrovei. Pa-sak Ontario gamtos išteklų mi-nisterio L. Bernier, medžių kir-timas nedaro žalos parkui, nes kasmet išskirtama tik du trečda-liai leistų iškirsti medžių. Algon-quin sritį bus įrengta apie 30 pagalbinių parkų, kurių dalis at-eityje galbūt susijungs su Algon-quinu. Numatoma padidinti par-ke esančių jaunimo stovyklavie-čių skaičių, kad jose vietos galėtų rasti neturtingų Toronto bei kitų miestų šeimų vaikai. Šiuo metu ten dar yra 375 pri-vatūs vasarnamiai, kurie visi iš-nyks per 23 metus, kai pasibaigs sklypų nuomos teisė. Nuo sekan-čių metų bus pradėti taikyti di-desni suvaržymai motoriniams laiveliams ir motorinėms ro-gėms. Platesnius planus žada-ma paskelbti šį rudenį. Dienraš-tis "The Toronto Sun" skelbia g a v e s tikslų žinių, kad prie Algonquin parko pirmiausia bus prijungtas 100 kv. mylių plotas į šiaurę nuo Madawasaka upės ir kitas didokas plotas į šiaurę ir į rytus nuo Haliburton kai-melio. Sie planai neskelbiami, kol Ontario provincija nėra su-pirkusi žemės, kad parko praplė-timu nepasinaudotų spekulian-tai. Perna Algonquin parkas su-silaukė daugiau kaip 700.000 lankytojų bei vasarotojų.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA. 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie \$25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

ST. CATHARINES, 75 akrų vynuogių bei kitų vaisių ūkis, visai prie St. Catharines, miesto vanduo, visi pastatai bei įrengimai puikiam stovyje, virš \$20.000 metinių pajamų, visai arti nuo naujos namų statybos (subdivision), trumpu laiku galima padaryti daug pinigų parduant statybai; apie \$60.000 įmokėti, viena atvira skola iš 8%. Investuotojai nepraleiskite geros progos!!!

GEORGEN BAY, 100 akrų su dviejų butų vasarnamiu, privatus kelias iš plento, apie 1.000 pėdų privatusis ežero kranto, 85 mylios nuo Toronto, apie \$50.000 įmokėti, tinka privačiam arba komerciniam naudojimui.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie \$15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

AL. GARBENS

Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA
5 3/4% už depozitus
6% už šėrus
6% už taupymo s-tas
7% už 1 m. term. dep.
7 1/2% už 2 m. term. dep.

IMA
8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — virš šešių milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.

• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •

R. Stasiulis Tel. 249-7691

Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

E. D. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ūkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma
Toronto 3, Ontario NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

Sąžiningas patarnavimas. Parūpiname mortgičius perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę bet kuriame rajone.
1082 Bloor St. W., Telefonai 534-8459;
Toronto 4, Ontario 233-5996

Tel. 532-7733

TV-HI-FI

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priėmuvai. Priėmamos kainos.

1613 DUNDAS Street West

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŲS GAMINIŲ KAS SAVAITĖ tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POZEMINIO STOTI) YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)

ZIGGY'S AT SHEPPARD GARDENS (QUEEN ELIZABETH II 27 kelias) HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybė.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031
(Warden / Ellesmere)

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkejo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiuavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

NUO LOŠNOS IKI DANGORAIŠIOI VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425

Petras Prakas

Namų: 920-2501

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

PRIE 26 KELIO, arti Wasagos, gazolino stotis, parduotuvė ir garažas automobiliams taisyti. Skubus pardavimas.

JANE — ANNETTE, 3 butų apartamentas, plytinis, 16 metų senumo, atskiras, privatus įvažiavimas.

BLOOR—INDIAN RD., 18 kambarių per 3 augstus, 3 virtuvės ir prausyklos, 2 garažai, privatus įvažiavimas.

J. KUDABA

Namų telefonas 783-2105

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Saugesniai vasaros sezono važinėjimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE
Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir **Bloor Autorite Garage**, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimčių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sažiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETTIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėse
1576 Bloor St. West • Telefonai: įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Lietuviška maisto gaminų krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Tel. 535-1258

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai
- Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršukai
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai
- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS —

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sažiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

D Ė M E S I O !

Pranešame, kad siuntinių siuntimo įstaiga **BALTIC EXPORTING Co.,**

480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT.,

bus uždaryta vasaros atostogoms

nuo liepos 23 dienos iki rugpjūčio

11 dienos.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęsus specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Dirbas sažiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDŲ IR KT.
Vežamas turfas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

SKAITYTOJAI PASISAKO

ZVAIGZDŽIŲ KELIAIS

Miršta vienas po kito, pasitraukia maži ir dideli žmonės. Prieš visatos dėsnius nenorom suklupę pasitraukia ir milijonai.

Ilgai, drąsiai mirčiai ir akis žvelgęs nulenkt galvą dailininkas Vlovas Ratas. Staigiai amžinai užmigo dailininkas Alfonsas Docius. Pasitraukė iš mūsų poetas Aistis. Net sunku tikėti, kad ir meno titanas Picasso, pasinešęs žvaigždžių keliais, staiga užgeso.

Nieko nėra amžino. Nieko. Pažvelgi į žvaigždes dangių, ir jos žiūbia tau amžinybės ugnį, uždega sielą beribių ilgesiu. Tos žvaigždės, kaip aš, tu ir mes visi, nėra amžinos. Jos gimsta, auga, sužiba visa savo galybė, po to gęsta, traukiasi, išnyksta visatos dulkėse. Yra ir tokių, kurių savo galvą pasiekusios, sprogs, miršta — kaip ir žmogus.

Zvaigždė gyvena, šviečia keletą arba keliolika milijonų metų. Žmogus dažnai išsenka 24.000 dienų neįsivegęs. Tai yra tikrai vos 66 metai, tai tik virš pusės milijono vandenų arba 30 milijonų minučių.

Žmogaus širdis, kaip tas laikrodinis, atskleidžia apie du milijonus sekundžių, nebeatsaukiamai sustoja. Žmogaus gyvenimo kelionė — tai žvaigždės laikrodis penktadalis sekundės. Sekundės dalelė amžinybės šviesos blykstelėjus, kūrybinis žmogus panašta žvaigždės pasivyti. Kaip tu galvoji, ar tai neribotas įžilumas, ar didžiausias visatos stebuklas?

Leonas Urbonas

L. NAMAI IR MOTERYS

Visi žinome, kad be namų negėrai, todėl visi, kas tik galime, juos perkame. Nusipirko juos ir Toronto lietuviai. Gerai padarė. Dabar beliko kuogreičiausiai juos sutvarkyti ir kuogreičiausiai juos valdyti. Tai gali padaryti tik jų nariai. O ar užtenka mai jų yra? Peržvelgus susirinkimo salę, narių, rodos, nemažai, nors galėtų būti daugiau. Bet labai mažai

Winnipeg, Man.

(Atkelta iš 4-to psl.)

dirbti kitur, jo įpėdiniu liko Julius Koteles, vengrų tautybės, gimęs Winnipege. Jis čia yra baigęs teisės mokslus, įvairių organizacijų veikėjas, Kanados daugiakultūros tarybos pirmininkas. Folklorama '73 Winnipege bus š. m. rugpjūčio 12-18 d. d. Data nustatyta rengėjų ir niekieno negali būti pakeista. Folkloramoje dalyvaus 26 tautinės grupės. Jos visos turės atskirus paviljonus įvairiose miesto vietovėse. Lankytojai, nusipirkę "Folklorama '73" pasą, ras visų tautybių paviljonų adresus. Tad šia proga lankytojas pamatys įvairių tautų meną, tautinius drabužius, šokių, pasiklausys dainų, pamatys įvairiausių knygų, paveikslų ir t. t. Tautybių paviljonuose bus įrengti bufetai su įvairiausiais gėrimais bei valgiais. Tad ir mes, lietuviai, turime pasirodyti su savo tautinių raštų audiniais, lietuviškojo gintaro dirbiniais, tautiniais drabužiais, knygomis ir t. t. Paviljonai atidaromi rugpjūčio 12, sekmadienį, nuo 6—12 v. v. ir truks visą savaitę. Rugpjūčio 18 d. bus paskutinė ir įdomiausia diena prie Centennial Concert Hall ir Manitobos muzėjaus. Čia ant laiptų platformos bus "Folklorama '73" karalaitės rinkimai, vainikavimas ir dovanų paskirstymas. Šiais metais rinkimuose į karalaites dalyvaus stud. Nijolė Žiminskaitė, kuri gražiai kalba ir rašo lietuviškai.

I šiojį festivalį verta atsilankyti ne tik vietos lietuviams, bet ir iš kitur, o ypač atostogaujantiems bei per Winnipegą pravažiuojantiems. Tad mielas lietuvi, jei pro Winnipegą tuo metu keliausi, nepamiršk sustabdyti savo automobilio ir aplankyti bent lietuvių paviljoną, kuris bus įrengtas lietuvių parapijos salėje: 432 Elgin Ave., Winnipeg 2, Man. (Tel. kun. J. Bertašius 943-8925). Neužmirškime, kad šis lietuvių paviljonas jungiasi į tautybių savaitę ne komerciniais išskaičiavimais, bet grynai tautiniais motyvais. Tai visa daroma, kad ir mes, lietuviai, lygiai taip pat pasirodytume veiksmingai, kaip ir kitų tautybių dalyviai. K. Str.

LAIKRASTELIO REDAKTORE.
Winnipeg Gordon Bell high school mokosi Irena Marozaitė, kuri yra paskirta tos mokyklos leidžiamo laikraščio "Chimes" redaktore, o jos pavaduotojais Stanley de Vlaming ir Mindy Green. Laikraštėlis išėina kas mėnuo. I. Marozaitė gražiai kalba ir rašo lietuviškai. Ji dalyvavo Folklorama '70 karalaitės rinkimuose ir gražiai atstovavo lietuvių paviljonui.

Sault Ste. Marie, Ont.

SALOMEJA IR VLOVAS GOLDBERGAI atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga buvo atskridusi danų šeima, pas kuriuos jiems teko gyventi po karo. Su svečiais aplankė žymesnes Toronto ir Niagaros vietas.

motery... Kur jos? Peržiūriu informacinio LN leidinio, narių sąrašą. Jame nerandu daug ir labai daug Toronto žinomų lietuvių pavardžių, o moterų pavardės tik kur ne kur sušvinta... Blogai. Klausiu save, ar jos negali, ar nenori būti lygios savo vyrams? Ar jos galvoja: vyrai teatstovauja, jie visur teveikia, o mes sėdėsime namuose, mums lietuvių gyvenimas nerūpi — tik savoji virtuvė ir vaikai. Bet taip užsidariusios ar jūs jaučiatės laimingos? Ar jūs niekada neuželsite į Lietuvių Namus? Žinoma, uželsite, bet ar bus gera jūsų nuotaika, bevaikstant po svetimus rūmus? Nevisai! Ji daug geresnė bus, kai jausitės šeiminingos. O tai lengva padaryti — pasiūsti šimtinę ir tapti LN nariu. Beveik prieš porą metų tatal padarė mano anglosaksiška žmona Lois. Manydama, kad visi Kanados gyventojai turi jaustis laimingi šiame krašte, pasiuntė naujai užpirktiems LN \$100 čekį ir tapo priimta jų nariu. Dabar jaučiasi labai laiminga užėdama į tuos pertvarkomus namus.

Taigi, lietuvių, nenusileiskite tai anglosaksiškai Dagienei — tapkite LN nareimis. Tada galėsite rinkti jų valdomuosius organus ir pačios būti renkamos į juos.

Dail. Dagys P.S. Ateityje spausdinant LN narių sąrašą, mirusieji nariai turėtų būti minimi atskirai.

NETIKSLUMAI ANGLŲ SPAUDOJE

Dažnai anglų spaudoje yra paminiama lietuvių tauta. Kanados lietuvių vardas yra geras, daug kas žino, kad lietuviai yra atskira tauta, kad tai ne "polak", kaip seniau čia ir JAV-se lietuvių ir lenkus vadindavo. Vis dėlto korespondentai dažnai sumaišo faktus. Kas nors iš lietuvių veiksmų — KLB, lietuvių laikračių redaktoriai ar korespondentai turėtų pataisyti žinias, papildyti, paneigti ir pan. Tiesa, kad daug lietuvių atsiliepią ir pataiso, bet dar daugiau neatsiliepią. Pvz. prieš porą savaitių "Star" buvo parašyta, kad Krokuvos karalių karstai būvę atidaryti. Daug naujų faktų rasta apie lenkų karalijos laikus. Nors ir buvo pažymėta, kad po Liublino unijos (1659) buvo Lietuvos-Lenkijos valstybė, tačiau nutyta, kad Jogaila buvo lietuvis, Algirdo sūnus iš Vilniaus. Jogaila vedė Lenkijos sosto įpėd-

nę — Habsburgų giminės Jadvygą. Jogailos sūnus buvo Kazimieras. Jo dukterė buvo Sofija, ištėkėjusi už Hanoerio princą. Jų dukterė irgi Sofija buvo ištėkėjusi už anglų princą ir buvo Anglijos karaliaus Jurgio I motina. Taigi, anglų karalių-karalienių giminė yra daugiau lietuviško ir vokiško kraujo bei giminytės nei lenkiško.

Istorikai specialistai turėtų tai išryškinti ir Toronto "Star" dienraščiui pasiūsti tikrus istorinius faktus.

Kitas atsitikimas. J. Ears, "Star" bendradarbis, profesorius, aprašydamas Varšuvos geto sukilimą, sako, kad veikė su vokiečiais ir lietuvių SS daliniais. Kaip visi žinome, lietuviai neturėjo SS dalinių. Tai istorinė tiesa. Generolą P. Plechavičių ir kt. lietuvių karininkus vertė organizuoti lietuvių SS dalinius, bet Lietuvos tuo laiku valdžia nesutiko.

Kanadoje KLB spaudos skyrius turėtų rinkti iš laikraščių anuos faktus, kurie žemina lietuvių, iškraipia tiesą, ir atsakyti, kaip tai daro kitos tautybės. Tiksliausia būtų, kad ir Kanadoje susiorganizuotų spaudos bendradarbiai ir šį darbą atliktų.

J. Karka

SUOMIAI SUĖMĖ, BET...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tervencijos dėka paleisti. Jis skatino lietuvių rašyti padėkos laiškus W. Rogers, kongreso nariui Derwinski ir senatoriui Buckley, kurie irgi prisidėjo prie suimtųjų paleidimo. Esą mes dažnai prašome, bet nevisuomet prisimename padėkoti kai ką nors gauname.

Liepos 8, sekmadienio rytą, likę Helsinky baltiečių delegatų nuvyko į suomių didvyrių kapines, kurių viduryje palaidotas maršalas Mannerheimas. Ten dr. Valūnas Pasaulio Baltiečių Santalkos vardu padėjo suomių spalvos gėlių, tarė trumpą žodį. Prieš išvažiuojant, suomių saugumo viršininkas baltiečius atspirė. Jis paaiškino, kad tai nebuvo suomių tautos nusiteikimo išraiška, bet kad saugumui buvo įsakyta tai padaryti.

Ir taip vienas po kito iš Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos grįžo namo lietuviai, latviai ir estai po suėmimo, tardymo, sėdėjimo kalėjime, bet be oficialaus apkaltinimo.

DETROITO ŽURNALISTŲ POPIETĖ

DETROITAS. Sekmadienį, liepos 8, įvyko Lietuvių žurnalistų Sąjungos Detroito skyriaus narių išvyka. Dainavos stovyklos pašonėje, gražioje Sofijos ir Adolfo Vasiulių sodyboje, Detroito ir apylinkių žurnalistai pramogavo jau antrą kartą. Šį kartą jų su šeimomis ir svečiais, suvažiovo gražius kelių keičimčių žmonių būrys. Bronės Selenienės pastangų dėka visi buvo skaniai pavalgydinti ir patirpintais vaisvandenių pavalšinti. Vienas kita vaišindami, prasidėjo iki saulėlydžio jaukiai besišnekučiuodami.

Tačiau ši popietė nebuvo vien tik pasižmonėjimas. Prieš pietus visi atidžiai išklausė dr. Kazio Karvelio paskaitos: "Žurnalisto vaidmuo Lietuvos laisvinimo byloje". Kruopščiai parengtoje paskaitoje prelegentas, tarp kitų teigimų, sakė, kad lietuvių žurnalisto įnašas laisvinimo byloje nepakankamas — ribojasi rašiniams savoje spaudoje. Gili tikroji kova turėtų būti vedama pasaulinėje spaudoje. Ir tas senas pasiteisinimas, jog svetimų kalbų nemokėjimas neleidžia į tą spaudą įlikti, dabar jau neturėtų galioti. Visi turi suaugusių, svetimą kalbą gerai mokančių vaikų ir su jų talka gali amerikiečių spaudoje pasireikšti.

Po paskaitos Alfonsas Ziedas skaitė įdomią ištrauką iš savo spaudai jau paruoštos socio-filosofinio turinio knygos. Nors visi žino, kad ne-

reikia daryti kitam to, ko nenorime, jog mums darytų, bet taiki bendruomenė visada turėjo ir dar tebeturi spiritą prieš visokią plauko totalitizmo, mėginančius tą bendruomenę pavergti.

To to buvo įteikti nario pažymėjimai naujiems žurnalistų sąjungos nariams: A. Sukauskui ir foto korespondentui K. Sragauskui. R. Valatka neatvykus, jo pažymėjimą jam įteikti paėmė A. Zaprackas.

Programai vadovavo Detroito lietuvių žurnalistų pirmininkas V. Seilenis. Pabaigai jis net padėkavo paties sukurta linksma eilėraščių "Žurnalistas prie dangaus vartų". Jis ne vien visus prajuokino, bet ir davė smagu toną visai popietei.

Vėliau, po pietų, prie pyragaičių, kavos ir kitokių gėrimų išsivystė gyvas pašnekysys apie čia skaitytus dalykus. Kadangi netrukus Vašingtone susirenka IV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, tai kalba ir nukrypo į jį. Buvo klausama: kokia bendruomenės vadovybė turėtų būti išrinkta? Dauguma pasisakė už nepolitinę valdybą — tokią, kuri vengtų gincų su politiniais veiksniais. Pageidavo naujų žmonių. Sakė, kad Bendruomenės pirmininku norėtų matyti Leoną Kriaučeliūną ar dr. Juozą Kazicką, o gal kanadietį Antaną Rinkūną ar detroitietį Algį Zapracką. Pašnekėsiui gyvai vadovavo dr. K. Karvelis. Balyš Gražulis

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAUSIAI PAREMŠITE SAVO GIMINIS LIETUVOJE. MŪSŲ PATARIMAS PADĖS JUMS APSISPRESITI KĄ SIŪSTI IR KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTISKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes (muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nailono medžiaga suknlei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknlei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gelėta arba ornamentinė crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknlei	\$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	\$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio medžiaga apsiaustui	\$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškiems apsiaustams	\$36.00
Nailoniniai išieginiai marškiniai	\$ 9.00
Moteriškų nailoninių apatinių drabužių kompleksas	\$ 9.00

Perukai — nuo \$24.00 iki \$60.00 (muitas už peruką jau įskaičiuotas).

Priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekę, kurių negalima iš čia pasiūsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

7 psl. • Teviškės Žiburiai • 1973. VII. 26 — Nr. 30 (1225)

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PAVERGTUJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Amerikiečių dienraščiui savo skaitytoms pranešė, kad XV Pavergtųjų Tautų Savaitė bus liepos 15-21 d. d., o paradas Čikagoje įvyks šeštadienį, liepos 21. Paradui vadovaus boksniškas Charles Adkins, kuris 1952 m. Helsinkyje įvykusioje olimpiadoje nugalėjo rusų boksnišką ir tuo laimėjo savo svorio čempionatą. Matyt, po paskutinįjį įvykių Helsinkyje parado rengėjai sąmoningai pasirinko tokią centrinę figūrą, kuri žmonėms primintų tą miestą bei kraštą, kur vos prieš kelias savaites Pabaltijo atstovai vėl priminė pasauliui, kad jų kraštai yra sovietų okupuoti. Iki šiol Pavergtųjų Tautų Savaitės proga Čikagos vidurinės mokyklos centriniame gatvėje būdavo iškabintos visų pavergtųjų tautų vėliavos. Beje, šių metų liepos 16 d. ten matėsi kitoks vaizdas: vėjoje pavergtųjų tautų vėliavų, visur kabėjo JAV vėliavos. Ar tokį įsakymą davė federacinė valdžia iš Vašingtono, ar tai Čikagos burmistro nurodymas, iki šiol dar nepavyko sužinoti.

PROF. J. ŽILEVICIAUS DOVANA

82 m. amžiaus prof. J. Žilevičius, lietuvių muzikos patriarčas, nors ir dejuodamas dėl vis labiau gėstančios šviesos jo akyse, dar tebėra kūrybingas ir diena iš dienos dirba savo įsteigta Lietuvių Muzikologijos Archyvo. Šiomis dienomis profesorius savo draugus, spaudą ir kankuriuos amerikiečius apdovanojo angliškai paruotu bei gausiai iliustruotu leidiniu apie Liet. Muzikologijos Archyvo darbus bei turimus turis. Leidinį į anglų kalbą išvertė muz. L. Šimutis, jn., o išleidimą finansavo inž. Valdas Adamkus. Iš skelbiamų duotų žinių, kad 1920 m. iš Rusijos į Lietuvą grįžęs J. Žilevičius jau parsivežė kelias dėzes archyvinio turto. 1929 m. laikinai išvykdamas į JAV visa tai, ką sukaupė, paliko kan. J. Giniato apsaugai Gargžduose. Visokie reikalai bei užėjus karas sutrukė J. Žilevičiui grįžti į Lietuvą. Karo metu Gargžduose sudegė ir tas turas, kuris 1929 m. buvo paliktas kan. J. Giniato apsaugai. Bet JAV ir Kanadoje nuo 1929 m. prof. J. Žilevičius pavyko surinkti apie ketvirtį milijono vienetų įvairių gaidų, plokščių ir kitokių muzikinio turto, liečiančių vien lietuvių muzikus, chorų, orkestrus. Šiuo metu didysis archyvas perkeliamas į naujojo Jaunimo Centro viršutinį aukštą, o veteranas muzikas net ir karščiausiomis vasaros dienomis neišėina iš savo numylėto archyvo, kuriame surinkti jis paskyrė kone visą savo amžių.

PRISIMINĖ DARIŲ IR GIRENĄ

Čikaga yra tas miestas, kur savo laiką gyveno, dirbo ir skridimui per Atlantą rengėsi lakūnai Stepas Darius ir Stasys Girėnas. Dar ir šiandien Čikagoje bei apylinkėse gyvena jų giminės, o prieš keliolika metų buvo galima matyti ir tą automobilį, kuriuo važinėjo kpt. S. Darius. Š. m. liepos 17 d. suėjo 40 m. nuo jų tragiškos mirties Soldine. Čikagoje gyvuoja gausus Darius-Girėno vardo JAV karo veteranų postas liepos 15 d. surengė paradą žuvusiųjų lakūnų prisiminimui. Parado dalyviai žygiavo lietuviškojo Marquette Parko gatvėmis iki paminklo, pastatyto lakūnų prisiminimui. Iš viso parado dalyvavo net 25 uniformuoti vienetai, jų tarpe amerikiečių policijos dali-

nys ir kiti. Iš lietuvių matėsi tik Lietuvos Vyčiai, šauliai, savanoriai-kūrėjai, Ramovė, Lietuvių Prekybos Rūmu ir Darius-Girėno Legijono postas kariai. Spalvingąją parado dalį sudarė amerikiečiai, o lietuvių tautinių drabužių, jaunimo veidų bei kitų tautinės gyvybės simbolių buvo tikrai maža. Nesuprantama, kodėl į šias lietuvių garbę keliančias iškilmes visai neįsijungė organizuotos LB apylinkės ir apygarda?

LITUANICA RAKE

Prieš įvykstant Darius ir Girėno pagerbimo paradiui Čikagoje, šalia gausaus tos dienos pašto, atėjo ir vienas laiškas, ant kurio voko didelės mėlynas skritulys su įrašu: "Lituanica 73 — Transatlantinis skridimas 1933 — Darius-Girėnas". Atidaręs voka, skačiau: "Lituanicos skautų tunto broilai, suskridę Rako atžalynan, siunčia jums nuostirdžiausius skautiškus linkėjimus iš Darius ir Girėno stovyklos, minėdami jo žygio keturiasdešimtmetį". Taigi, nors skautiškas jaunimas ir nedalyvavo lakūnams pagerbti parade Čikagoje, bet jie Atlanto nugalėtojus tuo metu prisiminė jų vardo stovykloje, o taip pat laiškas neužmiršo priminti savo vadams, bičiuliams bei spaudos darbuotojams apie lakūnų žygi ir jų aukos neužmirštama prasmę Lietuvai ir lietuvių tautai.

NELAIME STOVYKLOJE

Si apžvalga yra paskutinė iki rugsėjo mėnesio. Pirmąsias dvi rugpjūčio savaites atostogaus "T2", o po to — čia rašantis. Mūsų atostogos buvo iš anksto suplanuotos: vėl vykti į senąją Pensilvanijos Lietuvą ir užbaigti rinkti medžiagą bei atlikti tolimesnius fotografavimo darbus istoriniam albumui. Deja, liepos 13 d. Darius-Girėno stovyklos kapelioną kun. A. Kežį, S.J. išliko nelaimė. Laisvalaikio beždiant tinklini, prie kamuolio šoko du žaidėjai ir vienas netelėčia alkūne patalė kun. A. Kežui į paširdį. Kunigas pateko į tokius skausmus, kad nebegali kalbėti. Esą ir jo veido spalva pasikeitė. Buvo išvežtas į ligoninę, bet vėl sugrįžo į stovyklą ir sekmadienį keliam šimtam stovyklaujančių skautų bei suvažiavusių tėvų atlaikė Mišias. Beje, jo maldos buvo tytulės. Nebuvo ir pamokslas, tik giesmės ir susirinkusių kalbamos maldos. Gydytojai sako, kad užgautam širdies muskului atstatyti reikės ilgesnio laiko. Skausmus kenčias kunigas nenori kankintis ligoninėje, nes jam mišias smagiau jaunimo tarpe. Taip ir mūsų netolimos ateities planai pasidarė labai nebeaiškūs. Visi kun. A. Kežio gausūs draugai bei gerbėjai linki greitai atgauti pilną sveikatą, nes jo laukia begalės kūrybinių užmojų.

Pajieškojimas

Jieškomas Česlovas Ančeravičius, išvykęs iš Lietuvos apie 1928 m. iš Grinkišio miestelio. Jieško brolis Bronius, gyvenąs Kaune. Jis pats arba žinantieji apie jį prašomi pranešti: J. D., 77 Westminster Ave., Toronto 3, Ont.

• Meilė — labai senas dalykas. Vienuiems dėl meilės tenka pasidžiaugti, kitiems — nusiminti, tačiau meilė nuo to nesisikeičia.

- Namai
- Vasarnamiai
- Investacijos
- Viešbučiai
- Moteliai
- Mortgičiai
- Ūkiai
- Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor

FRANK BARAUSKAS INSURANCE

3828 Bloor St. W., ISLINGTON

231-6226

231-2661

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,
ATLIEKA ĮVARIUS VAMZDŲ IR APSILYMO DARBUS.

Darbas sažiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

Anapilio sodyboje vykdomi salės įrengimo darbai, baigiamos paruošti auto aikštės, jų apšvietimas, tęsimai prie salės esamų kambarių įrengimo darbai. Statybai auksojo \$250: Kl. Dalinda; \$200: A. D. Barauskai; \$150: dr. J. Kaškelis; \$100: M. B. Zekai, A. E. Underl. Geradariams nuosirdi padėka.

Liepos 21 d. iš par. bažnyčios palaidotas a. a. Algis Savickas, žuvęs prie Simcoe ežero. Liepos 26 d. liet. kapinėse laidojamas a. a. Benius Pakalka, žuvęs eismo nelaimėje. Abiejų jaunųjų tėveliams ir giminėms gili užuojauta.

Dekojuo Jonui Zekui, uoliai talkinusiui Gerojo Ganytojo stovyklavietės pastatų remonte.

Pamaldos: šį sekmadienį par. bažnyčioje 10 v. r. už a. a. Vladą Penkaską, 11 v. už a. a. Kažemę: Springhurst: 10 v. r. Rūdikų šeimos ir 11 v. Kulų šeimos intencija.

Sutuokta: Gints Sudra ir Rasa Renkauskaitė.

Keswicko ir apylinkės lietuviams liepos 29, sekmadienį, 3 v. p.p., laikomos pamaldos Jono ir Bronės Morūnų vasarvietėje.

Lietuvių Namų žinios

LN pertvarkymo darbai vyksta viduje: aptaisomos durų angos, lyginamos sienos, mūrijamos patalpų pertvaros.

LN lėšų vajeus komitetas prašė, kad praėjusią savaitę LN pašolos lakštus pirkto po \$5000: W. Dauginis ir V. Dargis; už \$2000: A. Kaluza; po \$1000: Iz. Antanaitis, V. Trakas ir A. Kvedaras; už \$500: V. Turčinskas.

Nario įnašus įmokėjo: \$102 Irena Černiauskas; po \$100: S. Simonaitienė ir V. Nekrošius. Valdyba

Grįžęs iš Helsinkio estų atstovas G. Kahar davė pasikalbėjimą dienraščiui "The Toronto Sun" korespondentui, kurio pranešimas buvo atspausdintas liepos 16 d. laidoje. Ten, tarp kitko, G. Kahar pareiškė, kad baltiečiai visą laiką buvo sekami suomių policijos, kurią sekė civiliai apsirengę rusų policininkai.

Dr. Gailius J. SKRINSKAS, MD, BS

VIDAUS LIGOS — CHIRURGAS

290 PEEL STREET,
Collingwood, Ont.

Tel. 445-2311

SVC. PLES MARIJOS FATIMOS STATULA, popiežiaus pašventinta ir skirta Kanadai, vad. keliaujanti Madona, kuri buvo apvežta aplink visą pasaulį kunigo Patrick Moore, SFM, bus ištatyta pagarbiniui Immaculate Heart of Mary bažnyčioje, 131 Birchmount Rd. ir kampas Danforth Ave., š. m. rugpjūčio 3, 4, 5, 6 dienomis.

Rugpjūčio 3, t.y. penktadienį, bus procesija, Rožinis to paties bažnyčioje 7.30 val. vakaro. Procesijos bus nešama Marijos Fatimos statula. Važiuoti Bloor požeminiu iki Main stoties ir imti Clifside nr. 20 autobusa.

Rugpjūčio 26 d. yra organizuojama maldininkų kėlionė į St. Marie, Ont., kur bus Marijos Fatimos statula ištatyta pagarbiniui ir procesija. Lietuvių kalba skambinti 6-9 val. vak. 763-4233 Toronto. (Sklb.).

ISNUOMOJAMI be baldų du kambariai ir virtuvė. Pagaiduojama suaugę. Skambinti tel. LE 2-9212.

REIKALINGA MOTERIS antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. prižiūrėti 8 mėnesių berniukui jo namuose Don Mills ir Lawrence rajone. Skambinti tel. 444-6373.

VIENINTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūšių, klemų ir perkrausymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ darbus, statau naujus namus, parūpinu mirtigius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA

Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR ST. W.,
kampas Bloor-Durle gatvių
Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai,
pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priimanos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

Lietuvoje mirus a. a. Emilijai Vingelienei, sūnų Vyta ir jo šeima nuosirdžiai užjaučiame.

Mišios: penktad., 8.20 v. — už a. a. E. Tuinylėnė-Mažeikienę, užpr. B. S. Sakalų; šeštad., 8.30 v. — už a. a. E. Vingeliene, užpr. V. J. Vingilų; sekmad., 8 v. — už a. a. P. Kuzmicką, užpr. A. M. Bumbulį, 9 v. — už a. a. E. Janušaitienę, užpr. R. H. Simanavičių, 10 v. — už a. a. V. Sadauskienę, užpr. J. J. Kulikauską, 11.15 v. — už a. a. J. Martinaitį, užpr. S. Martinaitienės.

Wasagoje ir apylinkėje gyvena bei atostogaujanti gali dalyvauti Mišiose stovyklavietėje. Sekmadieniais jos laikomos 11 v.r., o šokiadieniais — įvairiai, prisitaikant prie dienos programos.

Lietuviškos pamaldos Waubaushe liepos 1 d. pas V. P. Jankaičius ir liepos 21 d. pas A. V. L. Stukius sustraikė didelį būrį apylinkėje vasarąjančių lietuvių. Daugumos pagėdijimu Mišios lietuviškiams bus laikomos vasaros metu kas antra savaitę. Sekančios liet. pamaldos bus rugpjūčio 5, sekmadienį, 3 v.p.p., A. V. L. Stukius vasarvietėje. Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti. Ponams Jankaičiams ir Stukiams nuosirdi padėka už mielą priėmimą ir svetingumą.

Parapijos tarybos jaunimo sekcijos vadovaujama stovykla prasidės rugpjūčio 5, sekmadienį, pranciškonų stovyklavietėje, N. Wasagoje. Prašoma neatvežti vaikų šeštadienį, nes tą dieną dar bus ateitininkų stovykla — ir naujai atvežtų vaikų nebus kur patalpinti. Registracija stovyklon tebetiesama. Reikalingi blanketai gaunami par. raštineje. Stovykla baigsis rugpjūčio 18, šeštadienį.

Paskirta nauja lietuvių pranciškonų vadovybė sekančiam trimečiui: T. Jurgis Gailiusis, OFM — provincijolas, T. Placidas Barius, OFM — viceprovincijolas; patarėjai — T. Paulius Baltakis, OFM, T. Augustinas Simanavičius, OFM, T. Juozapas Bacevičius, OFM ir T. Kornelijus Butėms, OFM. Naujų personalo paskirstymų laukiama anksti rudenį.

Kun. Br. Jurkšas yra išvykęs į Europą. Grįš rugpjūčio viduryje.

Etninės spaudos federacijos telegrama

Pastaraisiais metais išryškėjo daugiakultūris Kanados gyvenimo aspektas, ypač dabartinei vyriausybei pradėjus skirti milijonus dolerių daugiakultūriams reikalams. Nors ši vyriausybės politika buvo priimta visų politinių Kanados partijų, tačiau praktiniame gyvenime jaučiama stipri anglosaksų ir prancūzų opozicija. Ji jau pasireiškė ir spaudoje. Toronto dienraštis "The Globe a. Mail" per eilę straipsnių puolė daugiakultūrių reikalų ministerį dr. St. Haidaszą, matyt, siekdamas sukompromituoti visą iniciatyvą, skirtą etninėm grupėm. Dėlto Kanados etninės spaudos federacijos valdyba net dviem atvejais kreipėsi į premjerą P. E. Trudeau, nurodydama dienraščiui "The Globe a. Mail" daromą žalą daugiakultūrių politikai. Pasikutinėje telegramoje federacijos valdyba pareiškė:

"Kanados etninės spaudos federacijos valdybos, atstovaujanti 98 laikraščiams, vardu išreiškia didelį susirūpinimą skelbiamu konfliktu tarp daugiakultūrių reikalų ministerio dr. St. Haidasz ir valstybės sekretoriumi Bernard Ostry...

Straipsnių serija, kuri pradžioje telkė savo dėmesį santykiams tarp S. Haidasz ir B. Ostry, buvo išplėsta į kitus asmenis — McInnis ir net dr. St. Haidaszą šeimoms narius. Visa tai buvo paskelbta mūsų nuomone, siekiant suniekinti visą daugiakultūrių politiką. To norima pasiekti netiesiogiai, puolant daugiakultūrių reikalų ministerį...

Mums atrodo, kad daugiakultūrių vyriausybės politika, priimta visų partijų, yra kvestionuojama tu, kurie yra priešingi bendrai pažangai. Jie priešintųsi visoms programoms, skirtoms bėturkiai visuomenės daliai.

Mes esame įsitikinę, kad atėjo laikas mūsų prabilti, kai daugiakultūrių politika yra statoma pavojun po tokių didelių Jūsų vyriausybės pastangų ir po Ministerio ryžto politiką išpopuliarinti bei vykdyti. Dėlto mes manome, kad dabar yra laikas kreiptis į Jus prašant stiprios paramos dr. St. Haidaszui ir pačiai daugiakultūrių politikai."

Telegramą pasirašė: federacijos valdybos pirm. Vl. Mauko, II vicepirm. B. Heydenkorn, sekr. N. Hawrysch, išdininkas I. Boyko.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos nare

a. a. ZINAI PIEČAITIENĖ

mirus, jos vyrui, sūnams ir artimiesiems reiškiamė nuosirdžiausią užuojautą —

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

Toronto Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvui reikalingas tarnautojas arba tarnautoja

su patyrimu įstaigos darbe. Informacijų reikalu kreiptis į vedėją: 999 College St., Toronto 4, Ont. Tel. 532-3400.

Toronto Prisikėlimo Parapijos

Kredito Kooperatyvo

1973 m. birželio 30 d. APYSKAITA

BALANSAS

AKTYVAS	
Kasa ir sskskaitos bankuose	\$ 150,694.25
Investavimai	1,631,445.89
Asmeninės paskolos	450,655.07
Mortgičių paskolos	3,628,219.56
Kiti aktyvai	82,416.46
Balansas	\$5,943,431.23

PASVYVAS

Sėrai, depozitai ir indėliai	\$5,602,264.28
Atsargos fondai	151,250.88
Kiti pasyvai	148,029.43
1972 metų pelno likutis	18,621.71
1973 metų pelnas	23,264.93

Balansas \$5,943,431.23

PAJAMOS IR ISLAIDOS

PAJAMOS	
Palūkanos už paskolas	\$145,102.89
Palūkanos už investavimus	60,517.70
Kitos pajamos	5,940.28
Iš viso pajamų	\$211,560.87
ISLAIDOS	
Palūkanos už depozitų ir indėlių s-tas	\$147,519.86
Operatyvinės išlaidos	40,766.08
Iš viso išlaidų	\$188,295.94
Pelnas	\$ 23,264.93

Siais metais operacijos padidėjo ir šių metų šešių mėnesių apyvarta pasiekė \$12,503,897.00, gi praėjusiais metais tuo pačiu metu apyvarta buvo — \$8,638,448.00.

Komerčiniai bankai ir kitos finansinės įstaigos palūkanas už asmenines paskolas pakėlė iki 11-12%, o už mortgičius — iki 9.34%. Mūsų kooperatyvas nesiekia pelno, ir palūkanų už paskolas nekelia. Už indėlius moka žymiai augštesnes palūkanas. Gautas pelnas metų pabaigoje išdalinamas nariams, pakeliant atitinkamai už taupomąsias sskskaitas. Tuo būdu skolininkams grąžinama dalis sumokėtų palūkanų. Didelė dauguma lietuvių naudojami mūsų kooperatyvo nemokamais patarnavimais ir savo sutaupęs perkėlė pas mus iš komercinių bankų. Siais metais įstojo 154 nauji nariai. Tačiau dar yra lietuvių, kurie nėra lietuviškų kooperatyvų nariais. Kviečiame visus lietuvius atidaryti sskskaitas mūsų kooperatyve, nes ši įstaiga yra įsteigta tik lietuvių reikalams.

J. Varanavičius, vedėjas

Investuokite kapitalą į

ESTO MUTUAL FUND LTD.

Geriausias investavimas, kai biržos kursas žemas

ESTO MUTUAL FUND LTD.

P.O. Box 13, Commerce Court Postal Stn., Toronto, M5L 1A3. Teiraukitės papildomų informacijų, neįsipareigojant.

Pavardė: _____

Adresas: _____

KLK TORONTO APYLINKES TARYBOS SUSIRINKIMAS šaukiamas 1973 m. rugpjūčio 1, trečiadienį, 7.30 v. v., Lietuvių Namuose šiai darbotvarkėi svarstyti: 1. Susirinkimo atidarymas; 2. Valdybos pranešimas; a. pirmininko, b. išdininko. 3. Revizijos komisijos pranešimas; 4. Diskusijos dėl pranešimų; 5. Valdybos rinkimai; 6. Revizijos komisijos rinkimai; 7. Einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai. Kviečiami dalyvauti visi rinkti tarybos nariai, organizacijų pirmininkai arba jų atstovai. Nustatytu laikui nesuėjusiu statusu nustatytam narių skaičiui, už pusės valandos įvyks susirinkimas, nežiūrint narių skaičiaus.

KLK TORONTO APYLINKES VALDYBA

I PLB seima, įvykstantį š.m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 3 d.d. Vašingtono, Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba organizuoja ekskursiją iš Toronto. Registruoja ir informacijas teikia Br. Pabedinskienė, dirbanti Prisikėlimo par. raštineje. Tel. LE 3-0621. PLB seimas įvyks Statler-Hilton viešbutyje 16th Street and K, NW. Viešbučio rezervacijoms reikalingos kortelės. Jos gaunamos pas Br. Pabedinskienę. Kaina: vienam už dieną — \$18, dviem — \$26.

Esperantininkams. Pasaulio darbininkų esperantininkų sąjunga (The World Esperantist Workers Association) rengia 46-ji metinį suvažiavimą Toronte. Tarpkultūrinis vakaras, kuriame bus pavaizduota Kanados kultūrų įvairybė, įvyks rugpjūčio 1, trečiadienį, 8 v.v., OISE auditorijoje, 252 Bloor St. W. Įėjimas — \$1.50. Norintieji pamokti tarptautinės esperanto kalbos gali kreiptis: Esperanto Informacion, POB 246, Station F, Toronto, Ont. Prieėjusiems 25 ct. atsiunčiama įvadinė brošiūra.

Dr. G. J. Skrinkas įsikūrė Collingwoode. Sio miestelio gydytojų tarybos nutarimu, buvo priimtas į jį šeimą su visomis teisėmis bei privilegijomis dirbti ligoninėje ir kabinete. Collingwoode yra Wasagos pašonėje, kur pastatyta daug lietuvių vasarnamių ir net dvi stovyklavietės. Jose stovyklauja lietuvių vaikai. Stovyklų vadovybėms bei tėvams atkris rūpestis dėl vaikų sveikatos, nes čia pat bus lietuvių gydytojas, kuris galės rūpintis visu sveikata. Dr. G. J. Skrinkas savo kabinetą atidarė — 290 Peel St., Collingwood, Ont. Tel. 445-2311.

A. a. Algis Savickas, sunkiai sužeistas liepos 14 d. prie Simcoe ežero, neatgavęs samonės mirė liepos 17 d. Wellesley ligoninėje Toronte. Velionis buvo 19 m. amžiaus. Žuvimo aplinkybės dar tiriamos. Palaidotas iš Sv. Jono Kr. par. bažnyčios liet. kapinėse. Paliko tėvus ir jaunąsį broliuką Vytautą.

A. a. Benius Pakalka, 8 m. amžiaus, žuvo liepos 22 d., 10 v. vakaro, prie tėvų namų Richmond Hill. Berniukui važiuojant dyračiu, užlėkė automobilis ir užmušė vietoje. Prieš keletą metų p.p. Pakalkų 7 m. dukrelė Regina taip pat buvo suvažinėta pravažiuojančio automobilio. A. a. Beniaus laidotuvės — šį ketvirtadienį, liepos 26 d., 10 v.r. iš Prisikėlimo par. liet. kapinėse.

Pranas Čečys gausiam savo bičiulių ratelėje gražiai atšventė 65 m. amžiaus sukaktį. Dviejų savačių poilsiui išvyksta į Europą.

Karalienės lankymosi proga surengtame Toronto miesto priėmimo iš lietuvių buvo pakviesti dalyvauti ne tik gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, kun. A. Zilinskas, bet ir KLB pirm. inž. E. Čuplinskas su Ponia. Jis, kaip lietuvių atstovas, buvo pristatytas karalienei ir jos vyrui Pilypui parodų aikštėje prieš etninį grupių meninę programą.

Lietuvių Enciklopedija, išleista J. Kapočiaus Bostone, buvo užsakyta ir Punksio lietuviams torontiečiui Vyt. Montvilio lėšomis. Visa siunta — 36 tomų atskirose dėžėse po 4 tomus buvo išsiųsta 1972 m. gruodžio mėnesio vieno pažįstamo asmens adresu. Dabar gauta žinia, kad adresatas siuntos negavo. Manoma, kad ją sulaukė Lenkijos valdžia. Daromi žygiai per JAV paštą bei kitas institucijas atgauti sulaukyti siuntai. Taip pat bus kreiptasi ir į Kanados užsienio reikalų ministeriją, nes siuntos užsakytojas yra Kanados pilietis.

"Tėviškės Žiburii" komplektai nuo 1949 iki 1972 metų jau numikrofilmuoti, ir filmų juostelės sutelpta į vieną nedidelę dėžę. Tą darbą atliko "Microfilm Recording Co. Ltd." Si bendrovė mikrofilmuoja įvairius leidinius ir pati pasiūlė "T2" redakcijai. Ji mikrofilmuoja ir kitus etninius laikraščius, tikėdamasi parduoti mikrofilmines juostas muzėjams, universitetams bei kitoms institucijoms. Vieną kopiją "T2" gavo nemokamai.

MONTREAL

Šv. Kazimiero par. žinios

Šių metų rudens loterija skirs nuo buvusiujų. Siemet turėsime ir pinigine loterija (oficialus Kvebeko provincijos valdžios leidimas jau gautas). Joje bus 2 laimėjimai po \$50 ir kiti 8 po \$25. Šioje loterijoje dalyvaus visi tie, kurie įsigys iš anksto bilietus. Bilietų knygelės bus išsiuntintos visiems parapijiečiams rugpjūčio pradžioje. Vienos knygelės kaina — \$5.

Antroje — daiktinėje loterijoje, kuri siemet žada būti labai turtinga, dalyvaus tik vakarienės dalyviai, nes šiai loterijai bilietai bus pardavinėjami tik vakarienės metu svetainėje. Metinei piniginei loterijai K. Petrulienė paaukojo \$25, J. ir St. Laimikiai daiktinei loterijai paaukojo bonką konjako. Nuosirdus ačiū. Iki rudens tikimės gauti dar daug ir gražių dovanų.

Liepos 15 d. automobilio nelaimėje sunkiai sužeistas Baršauskų sūnus Ronaldas.

Liepos 15 d. Smitų vasarvietėje artimųjų ir bičiulių tarpe Ch. Ambrosas atšventė savo 69-įjį gimtadienį. Užbaigti visi pradėti darbai aplink šventovę ir kleboniją. Vasarai pasibaigus, par. k-tas ruošiasi perduoti mūsų šventovės vidų — aplink langus, nes jau kaikuriose vietose yra reikalingas dažymas.

Išvyka į Baršauskų ūkį, kurią organizavo mūsų par. taryba, atrodo, nedavė jokio pelno.

Liepos 7 d. mūsų klebonas kun. dr. F. Juzevičius, Stasė ir Juozas Lai-

TORONTO, ONT.

Ryšium su įvykiais Helsinkyje "The Toronto Star" dienraštis liepos 18 d. laiškų skyriuje atspausdino dviejų skaitytųjų laiškus. A. Rudzutaka rašo, esą neaišku, ar Helsinkio konferencija yra tragedija ar komedija. Atstovai iš 35 kraštų svarstė sienų neliečiamybę ir individų laisvės padidinimą. Ar ne ironija, kad laisvės klausimus besvarstant buvo suimti baltiečiai?

Laiško autorius sako: "Ar tiesa per daug skaudu? O gal kilo baimė, kad tragiškas sovietų nuosirdumo priminimas, liečiąs sienų neliečiamybę, gali atskleisti visą tą pagrazintą bendradarbiavimo komediją?" Antrą laišką parašė 133 latvių studentai iš savo stovyklos Three Rivers, Michigan. Išreiškė savo nepasitenkinimą konferencija ir suomių elgesiu, jie rašo: "Gimė iš latvių tėvų, mes, jaunuočiai iš JAV ir Kanados, mokomės savo gimtosios kalbos bei tautinių tradicijų vasaros kursuose Latvijos Centre Garezers, prie Three Rivers, Michigan. Mes esame pasipiktinę, kad Suomija suėmė estų, latvių ir lietuvių patriotus, kovojančius už laisvę ir pagrindines žmogaus teises jų tėvynėse." Deja, neteko pastebėti, kad kas nors iš lietuvių būtų parašęs panašų laišką Toronto dižijai spaudai.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komerčinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekilm. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Cekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd. pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.